

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
STANDARTLAŞDIRMA, METROLOGİYA və PATENT ÜZRƏ
DÖVLƏT AGENTLİYİ**

SƏNAYE MÜLKİYYƏTİ
(İXTİRALAR
ƏMTƏƏ NİŞANLARI və COĞRAFİ GÖSTƏRİCİLƏR)

RƏSMİ BÜLLETEN

DƏRC OLUNMA TARİXİ: 28.06.2002

№ 1

BAKI - 2002

İxtiralar

Изобретения

**Əmtəə nişanları
və coğrafi göstəricilər**

Товарные знаки

и

**географические
указания**

"Sənaye
mülkiyyəti"
rəsmi bülleten

1996-cı ildən nəşr edilir
Издается с 1996 года

официальный
бюллетень
"Промышленная
собственность"

Dərc olunma tarixi

28.06.2002

Дата публикации

Вак1

№ 1

Баку

2002

**Azərbaycan Respublikası
Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə
Dövlət Agentliyi
"Sənaye mülkiyyəti"
rəsmi bülleteni**

Baş redaktor- X.M.Məsimova

Baş redaktorun birinci müavini- M.M.Seyidov

Baş redaktorun müavini- Y.S.Babayev

Redaksiya şurası: N.Vəliyev, Z.Hacıyev, A.Əfəndiyev, H.Süleymanov, S.Rəhimov, N.Ələkbərli.

**Официальный бюллетень
"Промышленная собственность"
Государственное Агентство по
Стандартизации, Метрологии и Патентам
Азербайджанской Республики**

Главный редактор- X.M.Масимова

Первый заместитель главного редактора- M.M.Сеидов

Заместитель главного редактора- Я.С.Бабаев

Редакционный совет: Н.Велиев, З.Гаджиев, А.Эфендиев,
Г.Сулейманов, С.Рагимов, Н.Алекперли.

Azərbaycan Respublikası Standartlaşdırma, Metrologiya
və Patent üzrə Dövlət Agentliyi orqanı
Mətbuat və İnformasiya Nazirliyində
qeydə alınmışdır. Şəhadətnamə 350
Ünvan: 370078 Bakı şəh., Mərdanov qardaşları küçəsi, 124
Redaksiyanın telefonu: 40-30-86
30/10/2002 il tarixdə çapa imzalanmışdır.
Mətbənin adı: Standartlaşdırma, Metrologiya
və Patent üzrə Dövlət Agentliyi

MÜNDƏRİCAT

İXTİRALARA DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ	Səh.
A. İnsanın həyatı tələbatlarının təmin edilməsi.....	6
B. Müxtəlif texnoloji proseslər.....	7
C. Kimya və metallurgiya.....	9
D. Toxuma mallar və kağız.	11
E. Tikinti, mədən işləri.....	12
G. Fizika.....	12
H. Elektrik.....	13
İXTİRALAR ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ	
Say göstəricisi.....	14
Sistematik göstəricisi.....	14
SƏNAYE NÜMUNƏSİNƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ	15
FAYDALI MODELƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ	16
BİLDİRİŞLƏR	17
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASINDA QEYDƏ ALINMIŞ ƏMTƏƏ NİŞANLARI	32
ƏMTƏƏ NİŞANLARINA DAİR ŞƏHADƏTNAMƏLƏRİN GÖSTƏRİCİLƏRİ	
Sistematik göstəricisi	194
Say göstəricisi	201
MƏLUMATLAR	206
DÜZƏLİŞLƏR	207

СОДЕРЖАНИЕ

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ	Стр.
А. Удовлетворение жизненных потребностей человека.....	18
В. Различные технологические процессы.....	19
С. Химия и металлургия.....	21
Д. Текстиль и бумага.....	25
Е. Строительство, горное дело.....	25
Г. Физика.....	26
Н. Электричество.....	26
УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ИЗОБРЕТЕНИЕ	
Систематический указатель заявок на изобретения.....	28
Нумерационный указатель заявок на изобретения.....	28
ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ.....	29
ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ.....	30
ИЗВЕЩЕНИЯ.....	31
ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ.....	30
ТОВАРНЫЕ ЗНАКИ ЗАРЕГИСТРИРОВАННЫЕ В АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКЕ.....	32
УКАЗАТЕЛИ СВИДЕТЕЛЬСТВ НА ТОВАРНЫЕ ЗНАКИ	
Систематический указатель.....	194
Нумерационный указатель.....	201
ИЗВЕЩЕНИЯ.....	206
ИСПРАВЛЕНИЯ.....	207

İxtiralara aid bibliografik məlumatların müəyyənləşdirilməsi üçün
beynəlxalq İNİD kodları

- (11) - patentin nömrəsi
- (19) - dərc edən idarə və ya təşkilatın kodu və yaxud digər identifikasiya vasitəsi.
- (21) - ərizə sənədinin qeydiyyat nömrəsi
- (22) - ərizə sənədinin verilmə tarixi
- (23) - sərgi ilkinliyi tarixi
- (31) - ilkin ərizə sənədinin tarixi
- (32) - ilkinlik tarixi
- (33) - ilkinlik ölkənin kodu.
- (43) - ərizə sənədinin dərc edilmə tarixi.
- (45) - patentin dərc edilmə tarixi.
- (46) - ixtira düsturunun dərc edilmə tarixi.
- (51) - beynəlxalq patent təsnifatının indeksi (indeksləri)(BPT).
- (54) - ixtiranın adı.
- (56) - informasiya mənbəyinin siyahısı.
- (57) - ixtiranın referatı.
- (60) - keçmiş SSRİ-nin mühafizə sənədlərinin növü və nömrəsi;
- (62) - ilkin iddia sənədinin nömrəsi və verilmə tarixi.
- (66) - geri götürülmüş iddia sənədinin nömrəsi və verilmə tarixi.
- (71) - ərizəçi, ölkənin kodu.
- (72) - ixtiranın müəllifi, ölkənin kodu.
- (73) - patent sahibi, ölkənin kodu.
- (74) - patent müvəkkili və ya nümayəndə barəsində iddia sənədində göstərilibsə, onun haqqında məlumat və yaşadığı yer.
- (86) - PCT üzrə iddia sənədinin qeydiyyat nömrəsi və verilmə tarixi.
- (87) - PCT üzrə iddia sənədinin dərc edilmə tarixi və nömrəsi.

Международные коды ИНИД для идентификации библиографических данных, относящихся к изобретениям

- (11) - номер патента.
- (19) - код или другие средства идентификации ведомства или организации, осуществившей публикацию.
- (21) - регистрационный номер заявки.
- (22) - дата подачи заявки.
- (23) - дата выставочного приоритета.
- (31) - номер приоритетной заявки.
- (32) - номер приоритета.
- (33) - код страны приоритета.
- (43) - дата публикации заявки.
- (46) - дата публикации патента.
- (51) - индекс(ы) Международной патентной классификации.
- (54) - название изобретения.
- (56) - список источников информации, если он дается отдельно от текста описания изобретения.
- (57) - реферат изобретения.
- (60) - вид и номер охранного документа бывшего СССР.
- (62) - дата подачи и номер первоначальной заявки.
- (66) - дата подачи и номер отозванной заявки.
- (71) - сведения о заявителе(ях), его(их) местожительстве или местонахождении.
- (72) - сведения об изобретателе(ях), его(их) местожительстве.
- (73) - сведения о патентовладельце(ах), его(их) местожительстве или местонахождении.
- (74) - сведения о представителе или патентном поверенном, если он указан в заявке, его местожительстве.
- (86) - номер и дата подачи международной заявки (по процедуре РСТ).
- (87) - номер и дата публикации международной заявки (по процедуре РСТ).

İXTİRAYA DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

Bölmə A.

İnsanın həyatı tələbatlarının təmin edilməsi.

A 61

(21) № a2001 0049

(22) 23.02.2001

(51)⁸A 61 B 17/00

(71) Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutu (AZ)

(72) Quliyev Əjdər Məmmədqulu oğlu

Nəbiyev Etimad Həsənəli oğlu

Quliyev Fuad Əjdər oğlu

(73) Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutu (AZ)

(54) Sıxıcı-ötürücü.

(57) İxtira təbabətə, xüsusən, uşaq travmatologiyası və ortopediyasına aiddir.

İxtiranın məsələsi uşaq travmatologiyasında Cili mişarının qanıtırməni azaltmaqla az travmatik üsulla keçirilməsinin mümkünlüyüdür.

Məsələ onunla həll olunur ki, sıxıcı - ötürücü bir ucunda ovalşəkili dəstəkləri və kremalyer qıfılı olan, digər ucunda dişikli əyri dodaqları olan həcncama ilə birləşmiş iki branşdan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, dodaqlardan biri pazşəkili kəsici yan tərəf və əks tərəfdən çıxıntı ilə yerinə yetirilmişdir, dıgəri isə sıxıntı ilə eyni oxlu dəliyə malikdir.

Qurğu üç funksiya icra edir: ayırıcı, ötürücü və Cili mişarının qarmağı.

Sıxıcı-ötürücünün istifadəsi nəticəsində toxumaların travmatizasiyası və qanıtırmə azalır, apanian əməliyyatın müddəti azalır.

(21) № a2001 0125

(22) 19.06.01

(51)⁸A 61 B 17/00, 17/122

(76) Yusubov Yunis Əmiraslan oğlu Bilalov Sahib Yaqub oğlu (AZ)

(54) Hemostatik sıxıcı.

(57) İxtira tibbə, məhz damar şişlərinin müalicəsi üçün qurğulara aiddir.

İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, basıcı və sıxıcı-fiksəedici

hissələrdən ibarət olan hemostatik sıxıcıda, basıcı hissə aşağı hissədə, səthində ovalvari manipulyasiya pəncərələri yerləşən, kəşik dairəvi içiboş konus şəklində, yuxarı hissədə, daxili səthi yarımşferik formaya malik və xarici səthi üzrə, başətrafi bərkidilən kəmərlər keçirmək üçün iki ellepsşəkili qulpu olan qayka bağlamaq üçün yiv olan silindr şəklində yerinə yetirilmişdir, sıxıcı-fiksəedici hissə isə bir ucunda yarımşferik başlığı olan vintdən, kəmərlər keçirmək üçün iki ellepsşəkili deşiyi olan ötürücü qaykadan və dəstəkdən ibarətdir.

Təklif olunan qurğunun istifadəsi zamanı əldə olunan texniki nəticə şişin vaxtında cərrahi yolla tam çıxarılması hesabına müalicənin effektivliyinin artırılmasından, şişlərin böyüməsinin və sağlam toxumalara yayılmasının qarşısının alınmasından ibarətdir.

(21) № a2001 0010

(22) 15.01.2001

(51)⁸A 61 B 17/00, A 61 K 49/00

(76) Nəsirov Məmməd Yəhya oğlu Əhmədov Qorxmaz Xəmis oğlu Ələkbərov Elxan Rəsul oğlu Məmmədov Məhrəmali Mubat oğlu (AZ)

(54) Ödün in vivo təyin edilməsinin intraoperasion xromatik ekspress reaksiyası.

(57) İxtira təbabətə, xüsusilə də cərrahiyyəyə aiddir.

İxtiranın məqsədi cərrahi əməliyyat zamanı öd yollarının xaricdə ödü, sterilliyi artıq onun tərkibi ilə əldə olunmuş cəmi bir reaktivin istifadəsi ilə xromatik reaksiyanın köməyi ilə təyin olunmasının obyektivləşdirilməsinin mükəmməlləşdirilməsi yolu ilə profilaktikasıdır.

Qoyulan məqsədə onunla nail olunur ki, qarın boşluğunun öd axmada şübhəli olan sahəsinin limon turşusu məhlulu və ammonium metavanadat məhlulu ilə işlənməsindən ibarət olan ödün in vivo təyin edilməsinin intraoperasion xromatik ekspress reaksiyasını tərkibində kütlə faizi ilə:

Ammonium metavanadat	-	0,3
Limon turşusu	-	5,0
Etil spirti	-	60,0
Distillə olunmuş su	-	34,7

Olan bir, steril qarışıqla həyata keçirirlər.

Təklif olunan reaksiya prototipi nisbətən daha sadə, etibarlı və deməli daha effektivdir, steril şəraitdə ödəmə və onunla bağlı fəsadların keyfiyyətli profilaktikasına zəmin yaradır.

(21) № a2001 0076

(22) 18.04.2001

(51)⁸A 61 B 17/60

(71) Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutu (AZ)

(72) Cəlilov Yaşar Raftar oğlu

(73) Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutu (AZ)

(54) Onurğa sütununun deformasiyalarının operativ müalicəsi üçün qurğu.

(57) İxtira tibbə, məhz travmatologiya və ortopediyaya aiddir.

Onurğa sütununun deformasiyalarının operativ müalicəsi üçün qurğu, xırda rombşəkili dişlərkərtiklərə, boylama-uzunsov perforasiyaya malik olan iki lövhədən ibarətdir.

Lövhələrin ucları hər iki yan tərəfdən daralmış yerinə yetirilmişdir və köndələn-uzunsov perforasiyaya malikdir.

Lövhələrdən birinə bəndşəkili əsas olan distraliyaedici qarmaqlar geydirilir. Qurğunu onurğa sütununda quraşdırırlar və boltlar və qaykalarla bərkidirlər.

Təklif olunan kompakt qurğu skoliozda onurğa sütununun əyriliklərinin korreksiyası zamanı distraksiya və derotasiyaedici effektin əldə olunmasını təmin edir.

(21) № 99/001270

(22) 28.10.1997

(51)⁸A 61 K 31/135; 31/415

(71) ZONAG EN, INC. (US)

(72) LAURİ, Fred

(73) ZONAG EN, INC. (US)

(54) İnsanın çinsi reaksiyasını modullaşdırmaq üçün kompozisiya

(57) İxtira şəhvani sahəsində insanın davranışına təsir etmək üçün vasitələrə aiddir və şəhvani pozğunluqlarının müalicəsi üçün istifadə edilə bilər.

İxtiranın məqsədi, qandövrani sisteminə peroral üsulu ilə damargenişləndirici agentin tərkibini daxil etməklə, insanın şəhvani reaksiyasının modullaşdırılmasının yaxşılaşdırılmış üsullarından, və bununla, tələb olunan zaman, şəhvani reaksiyasının modullaşdırılmasından ibarətdir.

Qoyulmuş məsələnin həlli üçün kompozisiya tərkibində damargenişləndirici vasitə və əczaçılıq cəhətdən münasib daşıyıcı saxlayır və tez həll edilən toz, qazlı toz, inkapsul edilmiş toz və ya çeynənən və ya qazlı həb şəkilində dərman növü kimi peroral daxil edilir, və həmçinin iyirmi dəqiqə və ya daha az dağıdılma müddətinə malikdir.

İstifadə etmə ondan ibarətdir ki, peroral daxil edilən tez təsir edən tərkibi saxlayan damargenişləndirici vasitə impotent kişinin qan dövrani sisteminə göstərilən tərkibin hesabına tələb olunan zaman şəhvani reaksiyanın yaxşılaşması üçün effektiv miqdarda çatdırılır.

- (21) № a2001 0008
(22) 12.01.2001
(51)⁸A 61 K 31/245, 33/18, A 61 P 11/06
(76) Rüstəmov Hafiz Safxan oğlu (AZ)
(54) Bronxial astmanın müalicəsi üçün inyeksiya məhlulu.

(57) İxtira tibbə, əsasən bronxial astmanın, eləcə də hipertireozun, endemik urun, tənəffüs yollarının iltihabının, aktinomikozun, kandidamikozun, sifilisin III mərhələsinin, kataraktın müalicəsində istifadə olunan dərman preparatlarına aiddir.

İxtiranın məqsədi- mədə-bağırsağ sisteminə qıcıqlandırıcı təsir göstərməyən, uzunmüddətli təsiri malik olan bronxial astma zamanı istifadə olunan əzələ daxili inyeksiya preparatının yaradılmasıdır.

Qarşıya qoyulan məsələ onunla həll olunur ki, 3%-li kalium-yodid məhlulu əsasında olan bronxial astmanın müalicəsi üçün inyeksiya məhlulunun tərkibində komponentlərin aşağıdakı nisbətində əlavə olaraq 0,5%-li novokain məhlulu, olur həcm%:

3%-li kalium-yodid məhlulu - 2
0,5%-li novokain məhlulu - 2

Təklif olunmuş inyeksiya məhlulu müalicə zamanı əlavə təsir göstərmir və yüksək effekt verir.

- (21) № a2001 0026
(22) 02.02.2001
(51)⁸A 61 K 35/78, A 61 P 1/12
(76) Həşimov Etibar Vahid oğlu (AZ)
(54) Uşaqlarda müxtəlif etiologiyalı diareyaların müalicəsi üçün dərman vasitəsi.

(57) İxtira təbabətə, xüsusən uşaqlarda müxtəlif etiologiyalı diareyaların müalicəsi zamanı istifadə olunan dərman vasitələrinə aiddir.

İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, uşaqlarda müxtəlif etiologiyalı diareyaların müalicəsi üçün dərman vasitəsi əzgil meyvələrindən, şəkərdən və sudan ibarət olub, əlavə olaraq tərkibində komponentlərin aşağıdakı nisbətində çobanyastığı çiçəkləri, nar qabığının tozu və antibiotik olur, kütlə%:

Əzgil meyvələri - 7,5-10
Çobanyastığı çiçəkləri - 1,0-
Nar qabığının tozu - 1,0-1,5
Şəkər - 35-40
Antibiotik - 0,2-2
Su qalanı

Təklif olunan dərman vasitəsinin tərkibində antibiotik kimi 0,2-0,3 kütlə % miqdarında levomisetin və ya 1,5-2,0 kütlə% miqdarında polimiksin var.

Dərman vasitəsi prototiplə müqayisədə daha effektiv olub, uşaqlarda müxtəlif etiologiyalı diareyaların qarşısını tez bir zamanda almağa imkan verir ki, bu da müalicə müddətini qısaldır.

- (21) № a2001 0007
(22) 12.01.2001
(51)⁸A 61 P 17/02
(76) Rüstəmov Hafiz Safxan oğlu (AZ)
(54) Yanıq əleyhinə dərman vasitəsi.

(57) İxtira tibbə, məhz yanıqların müalicəsi zamanı tətbiq olunan dərman vasitələrinə aiddir.

İxtiranın məqsədi - qısa müddət ərzində yüksək müalicəvi effekt almaqdır.

Qarşıya qoyulan məsələ yumurta sarısının yağının yanıq əley-

hinə dərman vasitəsi kimi tətbiq edilməsi ilə həll olunur.

Preparat zədələnmiş dərinin regenerasiyasını və epitelizasiyası sürətləndirir və onun qısa zamanda sağalmasına imkan verir.

Bölmə B.

Müxtəlif texnoloji proseslər.

B 01

- (21) № a2000 0213
(22) 07.12.2000
(51)⁸B 01 D 15/02, A 61 B 17/00
(71) Əlieva Elmira Ağaəli qızı
(72) Əlieva Elmira Ağaəli qızı Əzizov Akif Həmid oğlu Hüseynov Əskər Böyük-Ağa oğlu
(73) Əlieva Elmira Ağaəli qızı
(54) Peritonit zamanı bağırsağın enterodetoksikasiyası üçün kömür-mineral adsorbent.

(57) İxtira tibbə, məhz cərrahlığa aiddir.

Peritonit zamanı bağırsağın enterodetoksikasiyası üçün tozşəkilli kömür-mineral adsorbentin sulu məhlulu tətbiq edilir.

Onu yara tikildikdən sonra içməyə verirlər.

Kömür-mineral adsorbentin tətbiqi atonik bağırsağda toplanmış toksinlərin miqdarını azaltmağa imkan verir, bağırsağın parəzinin aradan qaldırılmasına, letal nəticələrin sayının azalmasına səbəb olur.

- (21) № a2001 0114
(22) 04.06.2001
(51)⁸B 01 D 21/00
(76) Məlikməmmədov Azər Eldar oğlu Kəngərli Asif Cəlal oğlu (AZ)
(54) Şaquli durulducu.

(57) İxtira sənaye çirkab sularının neft və neft məhsullarından təmizlənməsi sahəsinə aiddir və neftqazçıxarma mədənləri, neft e'malı, neftkimya və digər sənaye müəssisələrində tətbiq edilə bilər.

İxtiranın məqsədi mayenin neft və neft məhsullarından təmizlənmə səmərəsini artırmaqdır.

Bu məqsədə gətirici boru, mərkəzində mayedən ayrılmış neft və neft məhsullarını toplayan və kənar etmək üçün borusu olan qıfla təchiz edilmiş və qurğunun gövdəsinə xüsusi tutucularla bərkidilmiş ayırıcı kamera, kameraya mayeni daxil edən sonu genişləndirilmiş və qarşısına konus şəkilli enerji söndürücü element yerləşdirilmiş boru, lil borusu, lil toplayan kamera, durulma zonası və ayırıcı kamera ətrafında dişli suaşırana təchiz edilmiş novdan ibarət, konus şəkilli dibi olan silindrik şaquli durulducunun köməyiylə çatmaq mümkündür.

(21) № a2000 0208

(22) 22.11.2000

(51)⁸B 01 J 27/10, 27/122, 27/132

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)

(72) Ağahüseynova Minirə Məhəmməd Əli qızı

Rekuta Şapur Fərəc oğlu

(73) Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)

(54) Metiletilketonun alınması üçün katalizator.

(57) İxtira neft-kimya sintezinə, xüsusən, metiletilketonun (MEK) alınması üçün katalitik sistemin işlənilib hazırlanmasına aiddir.

İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, keçid metalları əsasında olan metiletilketonun alınması üçün katalizator təklif olunur, bu da mis $[CuCl-DMF]_2$ və palladium $[PdCl_2-DMF]$ komplekslərindən ibarət binar qarışıqdır və burada $CuCl$ -in $PdCl_2$ -ə olan nisbəti 1+6:1 təşkil edir.

Təklif olunan katalizator MEK-nun mülayim şəraitdə: atmosfer təzyiqində və 80°C temperaturda yüksək çıxım və selektivliklə alınmasına imkan verir. Həmçinin mövcud olanlarla müqayisədə, aparatlara və köməkçi avadanlığa çəkilən xərcləri azaltmaq mümkündür.

B 60

(21) № 97/000907

(22) 19.12.96

(51)⁸B 60 P 3/12

(71) Rüstəmov Zakir Əli Ağa oğlu (AZ)

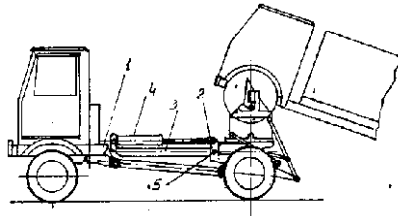
(72) Rüstəmov Zakir Əli Ağa oğlu Əhmədboyov Soltan Bəylər oğlu

(73) Rüstəmov Zakir Əli Ağa oğlu (AZ)

(54) Avtomobilləri yedəyə alma manipulyatoru.

(57) İxtira nəqliyyat vasitələri sistemə aiddir və avtomobillərin yedəkə alınmasında istifadə oluna bilər.

Sərbəst şassi və ya avtomobil şassisi üzərində quraşdırılmış avtomobilləri yedəkə almaq üçün manipulyator üzərində 4 silindrinin vasitəsi ilə 3 tirinin hərəkət etdirilməsi üçün istiqamətləndiriciləri olan 2 kronşteynindən, tirin sol kənar vəziyyətində qalmasını təmin barmaqçıqdan ibarətdir. Tirin bir başı (sərbəst şassi olduqda) avtomobilinə o biri başı isə 7 şarnirli dartqının vasitəsi ilə 2 kronşteyninə şarnirli bərkidilmiş 8 aşağı rıçaqının orta hissəsinə bərkidilir. 2 kronşteyninə eyni zamanda 9 yuxarı rıçaqı da bərkidilir, bunların ikinci başlarına üzərində yedəkə alınacaq avtomobilin tirinin oturması üçün yuvası olan, 12 şarniri vasitəsi ilə 11 və 13 tutaqları quraşdırılmış 10 tirine bərkidilmişdir.

İxtiranın yaradılmasında məqsəd mövcud qurğularda olan çatışmamazlıqlar aradan qaldırmaq, istifadə sahəsini genişləndirmək və lazım gəldikdə avtomobil üzərində quraşdırmaqla metal tutumunu azaltmaqdır.

B 63

(21) № 99/001398

(22) 20.08.1998

(51)⁸B 63 B 21/50

(71) Den Norske Stats Olyeselskap A.S. (NO)

(72) Breyvik, Kore

Smedal, Arne

Syuvertsen, Kore

(73) Den Norske Stats Olyeselskap A.S. (NO)

(54) Gəmiləri daimi lövbərdə saxlayan sistem və dənizin dibinə atılan lövbər.

(57) Gəmiləri yana çəkmək, xüsusən dənizdə neft və qaz işləri aparmaq üçün nəzərdə tutulmuş sistem. Bu sistemdə göstərilən gəminin qabaq hissəsində yanaçəkmə vasitələri yerləşdirilir. Sistemin tərkibində dəniz dibində yerləşən lövbər qurğusu və lövbər qurğusunu yanaçəkmə vasitəsi ilə birləşdirən, heç olmazsa bir lövbər xətti saxlayır. Daimi lövbər qurğusu, üstün hallarda, sorucu, qravitasiya və ya qatlanan lövbər şəklində olur və lövbər xətti üçün nəzərdə tutulmuş dönmə qurğusu ilə və lövbər xəttinin orta hissəsində birləşdirilmiş üzgəclə təmin olunur.

Göstərilən sistem mürəkkəbləşdirilmiş vəziyyətlərdə çətin əməliyyatların aparılması zamanı yüksək təhlükətliyi və etibarlılığı təmin edir.

(21) № 99/001304

(22) 20.08.98

(51)⁸B 63 B 21/50, E 21 B 43/01

(71) Den Norske Stats Olyeselskap A.S. (NO)

(72) Ellefsen, Olav

Syuvertsen, Kore

(73) Den Norske Stats Olyeselskap A.S. (NO)

(54) Dənizdə karbohidrogenlərin hasilini üçün sistem və dənizin dibinə salınan lövbər.

(57) İxtira dənizdə neft və qaz çıxartma zamanı, yanaçəkilməmiş sənaye tutumun və ya gəminin istifadəsile, dənizdə karbohidrogenlərin əldə edilməsi üçün istifadə edilən sistemlərə aiddir.

İxtiranın məqsədi - ümumi xərclərin çox sərf etməməklə, yüksək mühafizə və etibarlıqla, sistemin yüklənmələrə və gərginliklərə uyğunlaşdırılmasıdır.

Dənizdə karbohidrogenləri əldə etmək üçün sistemdə yanaçəkilməmiş sənaye tutumdan və ya gəmidən (10) istifadə olunur və bunun üçün göstərilən gəmi (10), üstün olaraq, qabaq hissəsində yanaçəkmə vasitələri (11) ilə və, ən azı, dəniz dibində (1) yerləşən, sənaye dayağı üçün nəzərdə tutulmuş, tərkibində dəniz dibində (1) yerləşdirilmiş lövbər (3) ilə, həmçinin, lövbəri (3) gəmidə

(10) qurulmuş yanaşəkmə (11) vasitələri ilə birləşdirmək üçün nəzərdə tutulmuş, ən azı bir lövbər xəttinə (6, 8) ilə təmin olunur, lövbər xəttində (6, 8) sorucu, qravitasiya və ya qatlanan lövbər (3) birləşdirilib, göstərilən lövbər xətti (6, 8) üçün nəzərdə tutulmuş dönmə vasitəsi (5, 70) ilə, üstünlük təşkil etməklə, lövbər xəttin (6, 8) orta hissəsinə birləşdirilmiş üzgəclə (7) və, ən azı, bir əyilgən şlanq (9, 84) şəklində olan dayaqla təmin olunub, şlanqın (9, 84) aşağı ucu, məlum hallarda özündə, ən azı, karbohidrogenlər və ya ayrı mayelər üçün nəzərdə tutulmuş iki keçidlər (79 A - C saxlayan göstərilən dönmə vasitələri (5, 70) ilə birləşdirilib.

B 66

- (21) № 98/001165
(22) 12.03.98
(51)⁸B 66 C 23/66, B 25 J 11/00
(71) Rüstəmov Zakir Əli Ağa oğlu (AZ)
(72) Rüstəmov Zakir Əli Ağa oğlu
(73) Rüstəmov Zakir Əli Ağa oğlu (AZ)
(54) Manipulyatorun teleskopik qolu.

(57) İxtira ümumi maşınqayırmaya, xüsusən manipulyatorun teleskopik qoluna aiddir və avtonəqliyyat vasitələrinin aqreqatlarının çıxarılması-qoyulması üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Manipulyatorun teleskopik qolu, teleskopik birləşdirilmiş ana seksiyadan və uzadılan seksiyadan ibarət olub, ixtiraya görə dönmə kolonnası üzərində quraşdırılmışdır və uzadılan seksiyanın daxilində ox boyu tərpənməz yerləşdirilmiş maili dişli mil və ya zəncir ilə və ana seksiya üzərində şarnir ilə quraşdırılmış, seksiyalardakı pəncərələrdən keçməklə dişli mil və ya zəncir ilə və dönmə kolonnasının tərpənməz gövdəsi ilə dişli çarxın valı və ya ulduz, ling, dartqı və kronşteyn vasitəsilə qarşılıqlı əlaqədə olan, eksentrik dişli çarx və ya ulduz ilə tamamlanmışdır, belə ki, dişli milin və ya zəncirin mailliyi və dişli çarxın və ya ulduzun eksentrikliyi qolun dəyişən uzadılmasına və ya qısaldılmasına müvafiq olaraq götürülmüşdür.

Bölmə C.

Kimya və metallurjiya.

C 01

- (21) № 99/001495
(22) 30.11.99.
(51)⁸C 01 B 19/00
(71) Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyası Qeyri – Üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu (AZ)
(72) Əlicanov Ələkbər Mədəğa oğlu Məmmədov Faiq Məmmədəğa oğlu
(73) Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyası Qeyri – Üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu (AZ)
(54) Qurğuşun tellurid əsasında termoelektrik material.

(57) İxtira yarımkeçirici materiallara, xüsusilə orta temperatur oblasında işləyən enerji dəyişdi-ricilərində müsbət və mənfi qol kimi istifadə olunan yüksək effektivli termoelektrik materiallarının alınmasına aiddir. Təqdim edilən ixtiranın məqsədi termogeneratorlarda müsbət və mənfi qol kimi istifadə edilən yüksək effektivliyə və geniş işçi temperatur intervalına malik termoelektrik materialların alınmasıdır.

Qarşıya qoyulan məqsəd qurğuşun tellur və bərk məhlul ərintisinə diselenid nikelin əlavə olunması ilə əldə edilir, çəki %-lə PbTe-96,0-99,4; NiSe₂-0,6-0,4.

Qurğuşun tellur bərk məhlul ərintisinə diselenid nikelin əlavə edilməsi işçi temperatur intervalının genişləndirilməsinə və termoelektrik effektivliyin artırılmasına imkan verir.

P-Pb Te əsasında alınan termoelektrik materiallar termogeneratorların hazırlanmasında müsbət (0,6 mol% NiSe₂ tərkibli ərinti, P-tip keçiriciliyə malik) və mənfi (1,2; 2,5; mol% NiSe₂ tərkibli ərintilər, N-tip keçiriciliyə malik) qol kimi istifadə oluna bilər.

C 02

- (21) № a2001 0115
(22) 04.06.2001
(51)⁸C 02 F 1/40
(76) Məlikməmmədov Azər Eldar oğlu

Kəngərli Asif Cəlal oğlu (AZ)

- (54) Mayeni neft və neft məhsullarından təmizləyən qurğu.

(57) İxtira sənaye çirkli sularının neft və neft məhsullarından təmizlənməsi sahəsinə aiddir və neftqazçıxarma mədənləri, neft emalı, neftkimya və digər sənaye müəssisələrində tətbiq edilə bilər.

İxtiranın məqsədi mayenin neft, neft məhsulları və mexaniki qarışıqlardan təmizlənmə səmərəsini artırmaqdır.

Bu məqsədə çatmaq üçün mayeni neft və neft məhsullarından təmizləyən, ilkin mayeni qəbul edən kameraya, separasiya blokuna, təmizlənmiş mayeni çıxaran, tutulmuş neft və neft məhsulların kənar edən borulara malik rezervuardan istifadə edilir ki, o da öz növbəsində tutulmuş neft və neft məhsullarını toplayan kamera ilə birləşdirilmiş iki müstəqil fəaliyyət göstərən bölmədən ibarətdir. Bölmələrdən hər biri mayenin qurğuya daxil olduğu istiqamətdəki divarda onun qurğunun canlı en kəsiyi boyu bərabər paylanmasını təmin etmək üçün üstündə şahmat qaydasında deşiklər açılmış nov, həmçinin tutulmuş neft və neft məhsullarının toplayıcı kameraya axıtmaq üçün biri separasiya blokuna qədər, ikincisi isə bölmənin sonunda qoyulmuş novlarla təchiz edilmişdir. Bundan əlavə bölmələrin hər biri çökdürülmüş mexaniki qarışıqları toplayan və ümumi lil çəni ilə əlaqələndirilmiş kamera ilə təchiz edilmişdir.

- (21) № a2002 0202

(22) 07.11.2000

(51)⁸C 02 F 1/46

- (76) Məlikov Natiq Cabir oğlu Mahmudov Rafiq Sarı oğlu İbadullayev Faiq Yunis oğlu (AZ)

- (54) Elektrolizyor.

(57) İxtira suyun təmizlənməsi sahəsinə, daha dəqiq, bir və çirkli suların elektrokimyəvi təmizləmə qurğularına aiddir.

Təklif olunan konstruksiyanın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, elektroliz qurğusu daxili silindrik kolon vasitəsilə bir-biri ilə əlaqəsi olan xarici elektroliz və daxili erlift şöbələrinə ayrılır. Bu halda elektrolizyo-

run ortasında yerləşmiş daxili erlift qurğusunda elektrolitin yüksək sürətlə resirkulyasiya etdirilməsi ilə elektrodların səthində toplanmış çöküntü fasiləsiz olaraq xaric edilir. Erlifti qurğunun içərisində yerləşdirməklə konstruksiya sadələşir və onun fasiləsiz istismarına imkan yaranır.

(21) № a2000 0215

(22) 11.12.2000

(51)⁸C 02 F 1/46

(76) Məlikov Natiq Cabir oğlu
Mahmudov Rafiq Sarı oğlu
İbadullayev Faiq Yunis oğlu
(AZ)

(54) Çirkab suların təmizlənməsi üçün elektrolizyor.

(57) İxtira çirkli suların elektrokimyəvi təmizləmə qurğularına aiddir.

Təklif olunan konstruksiyanın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, lövhə şəkilli elektrodların altında yerləşdirilmiş qumla yüklənmiş filtr yuyularkən elektrodların səthi çöküntüdən tam təmizlənir.

Müəyyən edilmişdir ki, filtri 24 saatdan bir yuduqda lövhə şəkilli maqnetit elektrodların səthlərinin təmizlənmə effekti daha yüksək olur.

C 07

(21) № a2001 0053

(22) 13.03.2001

(51)⁸C 07 C 4/22, 13/15

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası Qeyri-Üzvü və Fiziki Kimya İnstitutu (AZ)

(72) Bağırzadə Qulu Əhməd oğlu
Hüseynov İdris Aslan oğlu
Şeynin Viktor Yefimoviç
Məhərrəmov Zəmfira Yusif qızı
Əhmədov Mübariz Məcid oğlu

(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası Qeyri-Üzvü və Fiziki Kimya İnstitutu (AZ)

(54) Siklopentadienin alınma üsulu.

(57) İxtira alitsiklik diolefinlərin alınması sahəsinə, xüsusilə siklopentadienin bir mərhələli texnoloji prosesdə heterogen katalitik yolla

disiklopentadienin monomerləşməsindən alınmasına aiddir.

Kifayət qədər sadələşmiş texnologiya üzrə çıxımı artırmaq məqsədi ilə disiklopentadienin bir mərhələdə iki ardıcıl reaktorlarda təbii klinoptilolit üzərində 200°C temperatur və 5 saat⁻¹ həcmi sürətlə monomerləşməsinin aparılmasından ibarət disiklopentadiendən siklopentadienin alınma üsulu təklif olunmuşdur. Bu 98,4% çıxımla siklopentadienin alınmasına və disiklopentadienin isə qalmamasına gətirib çıxarır.

(21) № a2000 0168

(22) 12.07.2000.

(51)⁸C 07 C 309/31, C 23 F 11/16

(71) Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyası Qeyri – Üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu (AZ)

(72) Aqayeva Zənfira Rza qızı
Əhmədov Mübariz Məcid oğlu
Zeynalov Sabir Dadaş oğlu
Sadıxov Xəlil İsmail oğlu
Ağayev Əmirçoban Nəsir oğlu
Muradova Fəridə Mustafa qızı

(73) Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyası Qeyri – Üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu (AZ)

(54) Poladın korroziya inqibitorun alınma üsulu.

(57) İxtira metalların korroziyadan mühafizəsi sahəsinə, xüsusilə neftçixarma buruqlarının metallik qurğuların korroziya inhibitorlarının köməyi ilə mühafizəsi sahəsinə aiddir.

Nəzərdə tutulan ixtiranın məqsədi hidrosulfidli və hidrosulfidsiz iki fazalı sistemlərdə inhibitorun nisbətən kiçik qatılıqlarında poladın mühafizəsi dərəcəsini artırmaq üçün korroziya inhibitorunun yeni alınma üsulunun işlənilməsi və hasırlanmasından ibarətdir.

Qarşıya qoyulmuş məqsədə M-6 yağı və texniki alkilfenol (R=C₈-C₁₂) qarışığının (1:1 nisbətində) birgə sulfolaşması məhlulunun nonan həlledicisində 70-80°C temperaturda kalsium hidrosulfidlə neytrallaşdırmaqdan ibarət üsul təklif etməklə yerinə yetirilir.

Poladın alınmış korroziya inhibitoru 500 mq/l qatılıqda hidrogen sulfidli mühitlərdə yüksək inhibitorlaşdırıcı (z=98.8%) xassə göstərir və hidrogen sulfidli mühitlərdə neft buruqlarının polad avadanlıqları

nın mühafizəsində müvəffəqiyyətlə istifadə etmək olar.

C 09

(21) № a2000 0063

(22) 28.03.2000

(51)⁸C 09 K 3/00, E 21 B 37/06

(71) Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyası Qeyri – Üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu (AZ)

(72) Məcidov Əjdər Əkbər oğlu
Yusifov Vaqif Hübət oğlu
Fətullayeva Pərizad Əmrulla qızı
Məmmədov Müzəffər Cavid oğlu

(73) Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyası Qeyri – Üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu (AZ)

(54) Neft-mədən avadanlığında parafin-qətran çökməsinin qarşısını almaq üçün reagent.

(57) İxtira neft-mədən sənayesinə aiddir və neft-mədən avadanlığında parafin-qətran və duz çökməsinin, eləcə də avadanlığın korroziyasının qarşısını almaq üçün istifadə oluna bilər.

İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, tərkibində xam bitki yağı ilə aminospirtlərin reaksiya məhsulu, qlikolların rektifikasiyasından alınan kub qalığı, OP-10, aminospirt və kerosin olan neft-mədən avadanlığında parafin-qətran çökməsinin qarşısını almaq üçün reagent komponentlərin aşağıdakı nisbətində xam bitki yağı ilə aminospirtlərin reaksiya məhsulu kimi qossipol qətranının dietanolaminlə reaksiya məhsulu, qlikolların rektifikasiyasından alınan kub qalığı kimi poliqliserin PQ-300, aminospirt kimi dietanolamin, və eləcə də əlavə olaraq, polietilen turşusu və xam kauçuk saxlayır (kütlə%):

Qossipol qətranının dietanolaminlə reaksiya məhsulu	20-25
Polietilen turşusu	15-20
Poliqliserin PQ-300	10-15
OP-10	5-7
Dietanolamin	10-15
Xam kauçuk	0,4-0,6
Kerosin	qalanı

Təklif olunan reagent neft pilyonlarının yuyulması, parafin-

qətran çökməsinin effektiv dispersiyalaşması üzrə heç də prototipdən geri qalmır, əksinə korroziyadan müdafiə dərəcəsinə-20%, duz çökməsinin qarşısının alınma dərəcəsinə-30% artırır.

C 10

- (21) № a2001 0001
(22) 02.01.2001.
(51)⁸C 10 G 1/04
(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Mineral-Xammalın Kompleks Emalı Üzrə Təcürbə- İstehsalat Xüsusi Konstruktor Bürosu, Abdullayev Fuad Zeynaloviç Həsənov Qəhrəman Soyun oğlu (AZ)
(72) Abdullayev Fuad Zeynaloviç Həsənov Qəhrəman Soyun oğlu
(73) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Mineral-Xammalın Kompleks Emalı Üzrə Təcürbə- İstehsalat Xüsusi Konstruktor Bürosu, Abdullayev Fuad Zeynaloviç Həsənov Qəhrəman Soyun oğlu (AZ)
(54) Neftlə çirklənmiş torpaqlardan neftin çıxarılma üsulu.

(57) İxtira neft sənayesinə aiddir və neftin çıxarılması, toplanması və saxlanması, eləcə də neftlə çirklənmiş torpağın təmizlənməsində istifadə oluna bilər.

Ehtimal olunan ixtiranın məqsədi texnoloji prosesin sadələşdirilməsi və neftin çıxarılma dərəcəsinin artırılmasıdır.

Qarşıya qoyulan məsələ ilkin xammalın eyni zamanda silikat natriumun sulu məhlulunun və üzvi həlledicinin otaq temperaturunda 1 saat ərzində diyircəkli dəyirmə qarişdırılması, sonra isə alınmış suspenziyanın 85-90C⁰ reaktorda silikat natriumun sulu məhlulunda qarışdırılmaqla təmizlənmiş torpağa və ekstrakta ayrılması yolu ilə həll olunur. Silikat natriumun sulu məhlulunun və ekstraktın sıxlıqlar fərqi artırmaq üçün axırınçı reaktorda həlledici ilə 1:2÷2,5 nisbətində durulaşdırılır.

Gil əsaslı neftlə çirklənmiş torpaqlardan nefti çıxarmaq üçün axırınçının tərkibinə təmizləmədən qa-

baq 1:0,4÷0,5 nisbətində qum əlavə olunur.

C 22

- (21) № a2000 0062
(22) 28.03.2000
(51)⁸C 22 B 23/04
(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası Qeyri-Üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu (AZ)
(72) Teymurov Elxan Fərrux oğlu Məmmədov Məzahir Məmməd oğlu Babayev Vəli Abbas oğlu Əhmədov Mübariz Məcid oğlu Axundova Zəfira Abdürəhman qızı
(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası Qeyri-Üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu (AZ)
(54) Kobaltın çıxarılması üsulu.

(57) İxtira ağır əlvan metalların hidrometallurgiyasına aiddir və əlvan metallar istehsalatında kobaltın sulu məhlullardan çıxarılması üçün yüksək təmizlikli kobalt duzları alınması məqsədi ilə istifadə edilə bilər.

İxtiranın məqsədi ən az ekstragent sərfi və minimal temperatur rejimi ilə kobaltın sulu məhlullardan sonradan reekstraksiya etməklə üzvi həlledicilərlə maksimum çıxarılmasının ekstraksiya üsulunun işlənilib hazırlanması və reekstraksiya mühitinin aqressivliyinin azadılmasıdır.

Qoyulmuş məsələ belə həll olunur ki, kobaltın sulu məhlullardan, sonradan reekstraksiya etməklə, üzvi həlledici ilə ekstraksiya ilə çıxarılması üsulunda ekstraksiya 2-oksi-5-tret-butiltiofenolun (şərti işarəsi-OBTF) benzolda 4·10⁻³÷8·10⁻³M məhlulu ilə 0,036÷0,504M amil spirti iştirakı ilə otaq temperaturunda, 45÷120 saniyə müddətində aparılır, reekstraksiya isə 12,5%-li ammonium xlorid məhlulu ilə həyata keçirilir.

Təklif olunan üsul minimum ekstragent sərfi ilə kobaltın maksimum çıxarılmasını təmin edir, reekstraksiya mühitinin aqressivliyini azaldır, fazaların qarışdırılma müddətini minimuma qədər qısaldır, son məhsulun itirilməsini istisna

edir və yanğın təhlükəsini aradan qaldırır.

C 25

- (21) № 98/001145
(22) 19.05.98.
(51)⁸C 25 D 3/26, 3/54, 3/10, H 01 F 41/24, 41/14
(71) Azərbaycan Elmlər Akademiyası Qeyri-Üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu (AZ)
(72) Abbasov Mehman Təyyar oğlu Məmmədov Mehman Nəsim oğlu
(73) Azərbaycan Elmlər Akademiyası Qeyri-Üzvi və Fiziki Kimya İnstitutu (AZ)
(54) Kadmiumun tellurla ərintisinin nazik təbəqələrinin alınması üçün elektrolit.

(57) İxtira elektrokimyaya, xüsusilə ərintilərin elektrokimyəvi yolla alınması sahəsinə, məhz yarımkeçirici texnikada fəthəssas material kimi günəş enerjisini elektrik və kimyəvi enerjiyə çevirmək üçün istifadə edilən, kadmiumun tellurla ərintisinin alınması üçün elektrolitə aiddir.

İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, H₂SO₄ mühitində tərkibində Te olan maddədən- TeO₂, tərkibində Cd olan maddədən- CdSO₄ ibarət elektrolit, əlavə olaraq, tərkibində komponentlərin növbəti nisbətində kompleksmələğətirici kimi C₄H₆O₆ və səthi aktiv maddə kimi ağac yapışqanı saxlayır, mol/l:

3CdSO ₄ 8H ₂ O	0,25-1,0
TeO ₂	0,002-0,01
H ₂ SO ₄	0,5-2,0
C ₄ H ₆ O ₆	0,25-0,5
Ağac yapışqanı	1-2

Təklif olunan elektrolitin istifadə edilməsi müxtəlif yarımkeçirici xassəli (n və p tipli) keyfiyyətli təbəqələr almağa imkan verir.

Bölmə D.

Toxuma mallar və kağız.

D 06

- (21) № a2001 0044
(22) 16.02.2001

(51)⁸D 06 F 55/00(76) Mürsəlov Arif Əfrasiyab oğlu
(AZ)

(54) Asılqan-quruducu.

(57) İxtira paltarı qurutmaq üçün asılqana, məhz mexaniki və avtomatik idarə olunan asılqan=quruducuya aiddir və həm məişətdə, həm də sənayedə, fabriklərin quruducu və camaşırxana sexlərində tətbiq oluna bilər.

Asılqan - quruducu dayaqlardan və özüləndən təşkil olunmuş /___/ şəkilli karkasdan və karkasın dayaqlarının uclarında onu divardan asmaq üçün düzəldilmiş vasitələrdən ibarətdir. Bundan başqa asılqan - quruducu əlavə olaraq, karkas üzrə horizontal yerləşmiş iplərin uzununa irəliləmə hərəkət mexanizminə, dama, dayaq və müəyyən olunmuş enlikdə fiksəsinə əmin edən dayandırıcı boltlara təmin edən, iki tənzimləyici tıxacla təchiz olunmuş iki ədəd dayaq - itələyici ox malikdir. Dayaq - dartıcı oxun mərkəzinə nov icra edilmişdir, bura horizontal yerləşmiş iplərin uzununa-irəliləmə hərəkət mexanizminin xüsusi diyircəyi bərkidilir. Horizontal yerləşmiş iplərin uzununa -irəliləmə mexanizmi özündə həmçinin karkasın dayaq üzrə və əyilmiş elips şəklində icra edilmiş, qurtaracağına cərkərası məhdudiyət bərkidilmiş itələyici plankaların ipləri üçün diyircəklə hərəkət edən iki qarşılıqlı perpendikulyar diyircəkli çərçivəni və dəstəyin və ya elektrik mühərrikinin vasitəsilə fırladılan və karkasın əsasında qurulmuş pilləli diyircəyi birləşdirir. Asılqan - quruducunun damı, diyircəklərin köməyi ilə polad məftillə hərəkət edən, yığılmış lövhələr şəklində icra edilmiş və aşağı və yuxarı fiksatorlarla təchiz edilmişdir. Çərçivədə iplər üçün diyircəklərin miqdarı 1 - dən 3-dək ola bilər. Karkasın əsası və dayaqları, dayaq və dartıcı oxlar bucaq şəkilli icra edilmişdir.

Asılqan - quruducu idarə olunmadan, mexaniki və avtomatik idarə olunmaqla həyata keçirilə bilər. O istifadə olunduqda sürətlə hərəkət etmə qabiliyyətlidir, asan idarə olunandır, konstruksiyası sadədir, xidmət zamanı təhlükəsizdir. Bunlarla yanaşı, qurumaq üçün böyük sahə tələb olunmur, asılqan - quruducunun ölçüləri isə evanın ölçüsündən asılı olaraq tənzimlənir.

Bölmə E.**Tikinti, mədəni işləri.**

E 21

(21) № 99/001518

(22) 20.08.1998

(51)⁸E 21 B 33/038, 43/013(71) Den Norske Stats Olyeselskap
A.S. (NO)(72) İnqebriqsten, Atle B
Eyde, Yorqen(73) Den Norske Stats Olyeselskap
A.S. (NO)

(54) Sualtı quyu üçün qurğu.

(57) İxtira açıq dənizdə neft və qaz çıxarma üçün quyu ağzından, quyu ağzında qurulmuş fontan armaturlarından və dəniz üzərində hasitat gəmisini itə birtəşən ən azt bir dayaq borusundan ibarət sualtı quyu qurğusuna aiddir.

İxtiranın məsələsi quyu ağzı qurğuya burazlanmış hasilat gəmisinin burazları ilə yaranan qüvvələrin quyu ağzına və fontan armaturlarına təsirini aradan qaldırmaqdır.

Qarşıya qoyulan məsələyə, quyu ağzından, quyu ağzında qurulmuş fontan armaturlarından, dəniz üzərindəki hasilat gəmisini itə birləşən ən azı bir dayaq borusundan ibarət açıq dənizdə neft və qaz çıxarma üçün sualtı quyu qurğusu yaratmaqla nail olunur, həm də fontan armaturlarının yuxarı hissəsində fontan armaturları ilə əlaqəli və dayaq borusu və ya qollar üçün və ya əsas kabel və ya idarəedici kabel üçün əsasən yana yönələn birləşdirici elementlərlə təchiz olunan dönmə qurğu quraşdırılmaqla, dönmə qurğu səviyyəsində və ya ondan aşağı səviyyədə, xarici ucunu hasilat gəmisinin heç olmazsa burazı ilə birləşdirmək üçün horizontal ox ətrafında hər hansı bucaq altında dönmə imkanı ilə quraşdırılmış çəngəllər üçün bərkidici elementlər yerləşir, bu halda göstərilən bərkidici elementlər dönmə qurğusunun oxu ilə üst-üstə düşən mərkəzi vertikal ox ətrafında dönmə imkanı ilə quraşdırılmış korpusda burazlama zamanı yaranan qüvvələrin, fontan armaturlarının və ya dönmə qurğusunun böyük təsiri olmadan bərkidici elementlərdən özülə ötürülməsi üçün dəniz dibində özülü olan əsasda bərkidilir.

(21) № 99/001414

(22) 08.06.99

(51)⁸E 21 B 43/11(76) Əsgərov Mikail Məmməd oğlu
Süleymanov Arif Ələkbər oğlu
(AZ)

(54) Qaz lövbəri.

(57) İxtira neft çıxarma sahəsinə məhz neft çıxarmada dərinlik nasosunun işində qazların zərərli təsiri ilə mübarizəyə aiddir.

İxtiranın əsas məsələsi dərinlik nasosuna daxil olan qazın qarşısını, almaq üçün qurğunun hazırlanmasından ibarətdir.

Qoyulmuş əsas məsələ keçici kanalın yuxarı hissəsində gövdə ilə borucuq arasında maye axınına turbulizator (burulğan yaradıcı) yerləşdirməklə həll edilir.

Köstərilən texniki həll analoq və prototipdən onunla fərqlənir ki, quyudan dərinlik nasosunun qəbuluna daxil olacaq maye, qurğuda mayenin burulğan hərəkəti nəticəsində qazın zərərli təsiri azalır, bu da çıxarılan mayenin nasosun qəbuluna çatana qədər qazdan ayrılması səmərəliliyini artırmağa imkan yaradır.

Bölmə G.**Fizika.**

G 01

(21) № a2001 0027

(22) 05.02.2001

(51)⁸G 01 N 33/574

(71) Ə. Əliyev ad. Azərbaycan Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutu

Akad. Z. Əliyeva ad. Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Göz Xəstəlikləri İnstitutu (AZ)

(72) Nəcəyeva Nəbatxanım Rəhim qızı

Nəsrullayeva Həcər Məmməd qızı

Əliyev Camil Əziz oğlu

Umudov Xalid Məmməd-Sadıq oğlu

Əhmədova Leyli Məmməd qızı

Məhəmmədova Solmaz İbrahim qızı

(73) **Ə. Əliyev ad. Azərbaycan Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutu**

Akad. Z. Əliyeva ad. Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Göz Xəstəlikləri İnstitutu (AZ)

(54) **Onkoloji xəstələrdə kimyəvi terapiyanın təsiri zamanı şişin sensibilizasiyanın proqnozlaşdırılması üsulu.**

(57) İxtira tibbə, məhz oftalmologiyaya və onkologiyaya aiddir.

T-limfositlərin və blast hüceyrələrinin səviyyəsini kimyəvi terapiya kursuna qədər, kurs vaxtı, kursdan sonra gözün konyuktivasının qaşınma materialında təyin edirlər və immunoblastların miqdarına əsasən kimyəvi terapiyanın təsiri zamanı şişin sensibilizasiyasını proqnozlaşdırırlar.

Təklif olunan üsul xəstəliyin yaxınlaşan residivini, aparılan kimyəvi terapiyanın onkoloji xəstələrdə toxuma limfositlərinin blasttransformasiyasına və T-rozet əmələ gətirməsinə təsirini vaxtında proqnozlaşdırmağa imkan verir.

G 02

(21) № a2001 0040

(22) 16.02.2001

(51)⁸G 02 B 6/38

(76) **Mansurov Tofik Məhəmməd oğlu**
Bəybalayev Qəmbər Bəylər oğlu (AZ)

(54) **Optoelektron kommutator.**

(57) İxtira optik rabitə sisteminin və informasiya verilişinin texniki vasitələrinə aiddir və kommutasiya məsələləri üçün istifadə oluna bilər.

Mürəkkəb həndəsi formaya və konstruksiyaya malik mexaniki element və qovşaqların ümumi sayının ixtisar olunması təklif olunan optoelektron kommutatorun konstruksiyasını sadələşdirir.

Şüa siqnalının mövqeləşdirmə dəqiqliyinin artırılması müqayisə olunacaq dərəcədə kiçik hərəkət edən kütləyə və kiçik ətalətə malik bir-biri ilə -mexaniki olaraq bağlı olan «X» üfiqi və «Y» şaquli oxlar üzrə işıq siqnalını istiqamətləndirən pyezoelektrik bimorf elementlərin daxil edilməsi yolu ilə təmin olunur.

Təklif olunan obyektin mövqeləşdirmə dəqiqliyi mexaniki boşluğun olmaması ilə də artırılır. İstismar etibarlılığının artırılması, onunla bağlıdır ki, rabitə kanallarının optik lifləri kommutasiya prosesində deformasiyaya uğramır, yəni hərəkətsiz vəziyyətdə olur, şüa siqnalının istiqamətləndirilməsi adaptiv güzgüdən əks olunaraq güzgü-əksetdirici vasitəsi ilə rabitə kanallarının kommutasiya edən plankasının deşiklərinə salınması yolu ilə həyata keçirilir.

Bölmə H.

Elektrik.

H 01

(21) № a2001 0018

(22) 24.01.2001

(51)⁸H 01 L21/00

(76) **Rzayev Salman Hadimalı oğlu (AZ)**

(54) **Yarımkeçiricilərin dərin səviyyələrinin yenidən yüklənməsinin zaman sabitinin ölçülməsi üsulu.**

(57) Yarımkeçiricilərin qadağan zonasında dərin səviyyələrin (d. s.) yenidən yüklənməsinin zaman sabitinin ölçülməsi üsulu təklif olunmuşdur. τ ölçülməsi üçün d. s. yenidən yüklənməsinin relaksasiya siqnalı zaman sabitinə uyğun eksponensial impulsların seçilməsilə sabit temperaturda kompensə edilir. DSRS metodundan istifadə etməklə, d. s. yenidən yüklənməsinin zaman sabitinin temperatur asılılığı τ (T) təyin olunmuşdur.

H 02

(21) № a2001 0002

(22) 05.01.2001

(51)⁸H 02 G 15/00, 15/196, H 01 B 11/00, 11/02

(76) **Bəybalayev Qəmbər Bəylər oğlu (AZ)**

(54) **Cins polietilen mufta.**

(57) İxtira rabitə kabel qurğularının tikinti sahəsinə, cins polietilen muftaların konstruksiyasına aiddir və telefon şəbəkəsinin kabellərinin

montajında, eləcə də muftaların cins örtüklərinin oluna bilər.

Mufta hissəsinin kabelin çıxdığı tərəfdən kabelin tutum və dia-metrinin dəyişməsindən asılı olaraq kəsilmək imkanına malik zirvəsindən kəsilmiş dairəvi konus şəklində, eləcə də uzadıncının zirvəsindən mufta hissəsi ilə birləşən konus şəklində yerinə yetirilməsi və həm də bərabər olması kabelin zədələnməsinin bərpa prosesini sadələşdirməyə, həm-cins polietilen muftaların uzlaşma yerlərinin germetikliyini, dəqiq təsbit edilməsini və tətbiq universallığını təmin etməyə imkan verir.

H 04

(21) № a2001 0123

(22) 13.06.2001

(51)⁸H 04 M

(76) **Məcədov İlqar Emin oğlu (AZ)**

(54) **Domofon.**

(57) İxtira telefon şəbəkələrinə, xüsusən də binalarda tətbiq edilən telefon avadanlığına və köməkçi qurğularına aiddir.

İxtiranın məqsədi qurğunun funksional imkanların genişləndirilməsi konstruksiyanın sadələşdirilməsidir. Qarşıya qoyulan məsələnin həlli üçün domofonun konstruksiyasında, səsucaldan qurğu daxil olmaqla, çevirici açarlar paneli əlavə olunur, həm də çevirici açarlar panelinə iki təsbitədiçi pozisiya-telefon-domofon malik çevirici düymə və domofonu telefon xəttinə qoşan çevirici düymə daxildir.

İXTİRALAR ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ.

SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)	İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)	İddia sənədinin Nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)	İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)
97/000907	B 60P 3/12	a2000 0062	C 22B 23/04	a2001 0008	A61K 31/245,	a2001 0115	C 02F 1/40
98/001145	C 25D 3/26, 3/54, 3/10, H 01F 41/24, 41/14	a2000 0063	C 09K 3/00, E 21B 37/06		33/18, A 61P 11/06	a2001 0123	H 04M
98/001165	B 66C 23/66, B 25J 11/00	a2000 0168	C 07C 309/31 C 23F 11/16	a2001 0010	A 61B 17/00, A 61K 49/00	a2001 0125	A 61B 17/00, 17/122
99/001270	A 61K 1/135, 31/415	a2000 0208	B 01J 27/10, 27/122,27/132	a2001 0018	H 01L 21/00	a2002 0202	C 02F 1/40
99/001304	B 63B 21/50, E 21B 43/01	a2000 0213	B 01D 15/02, A 61B 17/00	a2001 0026	A 61K 35/78, A 61P 1/12		
99/001398	B 63B 21/50	a2000 0215	C 02F 1/46	a2001 0027	G 01N 33/574		
99/001414	E 21B 43/11	a2001 0001	C 10G 1/04	a2001 0040	G 02B 6/38		
99/001495	C 01B 19/00	a2001 0002	H 02G 15/00, 15/196,	a2001 0044	D 06F 55/00		
99/001518	E 21B 33/038, 43/013	a2001 0007	H 01B 11/00, 11/02	a2001 0049	A 61B 17/00		
			A 61P 17/02	a2001 0053	C 07C 4/22, 13/15		
				a2001 0076	A 61B 17/60		
				a2001 0114	B 01D 21/00		

SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

İndeks (BPT) (7 redaksiya)	İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)	İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)	İddia sənədinin nömrəsi	İndeks (BPT) (7 redaksiya)	İddia sənədinin nömrəsi
A 61B 17/00	a2001 0049	B 01D 15/02,	a2000 0213	C 02F 1/46	a2000 0215	E 21B 33/038,	99/001518
A 61B 17/00, 17/122	a2001 0125	A 61B 17/00		C 07C 4/22,	a2001 0053	43/013	
A 61B 17/00, A 61K 49/00	a2001 0010	B 01D 21/00	a2001 0114	13/15	a2001 0053	E 21B 43/11	99/001414
A 61B 17/60	a2001 0076	B 01J 27/10, 27/122,27/132	a2000 0208	C 07C 309/31	a2000 0168	G 01N 33/574	a2001 0027
A 61K 1/135, 31/415	99/001270	B 60P 3/12	97/000907	C 23F 11/16	a2000 0168	G 02B 6/38	a2001 0044
A61K 31/245, 33/18,		B 63B 21/50	99/001398	C 09K 3/00,	a2000 0063	H 01L 21/00	a2001 0018
A 61P 11/06	a2001 0008	B 63B 21/50, E 21B 43/01	99/001304	E 21B 37/06	a2000 0063	H 02G 15/00,	
A 61K 35/78,		B 66C 23/66,		C 10G 1/04	a2001 0001	15/196,	
A 61P 1/12	a2001 0026	B 25J 11/00	98/001165	C 22B 23/04	a2000 0062	H 01B 11/00,	
A 61P 17/02	a2001 0007	C 01B 19/00	99/001495	C 25D 3/26, 3/54, 3/10,		11/02	a2001 0002
		C 02F 1/40	a2001 0115	H 01F 41/24, 41/14	98/001145	H 04M	a2001 0123
		C 02F 1/40	a2002 0202	D 06F 55/00	a2001 0044		

SƏNAYE NÜMUNƏSİNƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

(21) № S2001 0004

(22) 03.05.2001

(51)⁸13-03

(71) Opaş Elektrik Malzemeleri Endüstri ve Ticaret Şirketi (TR)

(72) Ahmet Obuz
Zafer Obuz

(73) Opaş Elektrik Malzemeleri Endüstri ve Ticaret Şirketi (TR)

(54) Üç pozisiyalı dəyişdirici açar (2 variantda).

(57) Üç pozisiyalı dəyişdirici açar aşağıdakı mühüm əlamətlərlə xarakterizə olunur:

- əsas elementlərinin kompozisiya tərkibi ilə: kvadrat formalı qapaq və keçirici elementlə;

fərqlənir:

- keçirici elementin göy rəngdə yuxarı ucu iti oxa bənzər olan ensiz dəstək şəklində hazırlanması ilə;

- keçirici elementin mərkəzi oxunun qapağın mərkəzindən aşağıda yerləşdirilməsi ilə;

- qapağın üzərində göy rəngdə keçirmə pozisiyalarının mövcud olması ilə;

- keçirici dəstəyin qapağın mərkəzi üzrə qurumast üçün oturacağına mövcud olması ilə;

- qapağın üz tərəfində 1, 2 və 3 pozisiyaların müvafiq göstəriciləri, volt-ampere xarakteristikaları, standart göstəricisi və firmanın adının olması ilə.

1-ci variant yuxarıda sadalanan əlamətlərlə xarakterizə olunur;

2-ci variant xarakterizə olunur:

- keçirici elementin qapağında dörd pəncərəli dik çıxıntının mövcud olması ilə;

- qapağın üzərində qara rəngli keçirmə pozisiyalarının mövcud olması ilə;

- keçirici elementin qırmızı rəngdə yuxarı ucu iti oxa bənzər olan ensiz dəstək şəklində hazırlanması ilə;

- keçirici elementin oturacağına qırmızı rəngdə üç kəsiyi olan çıxıntılı hazırlanması ilə;

- keçirici dəstəyin oturacağına üst ucunda pəncərənin olması ilə;

- keçirici elementin oturacağına içəri hissəsində sağ və sol tərəfdə istehsal edən firmanın adının olması ilə.

FAYDALI MODELƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

(21) U 2001 0001

(22) 15.12.99

(51) A 01 M 1/02, 1/10, 1/20, 1/24,
23/08, 23/14, 23/16

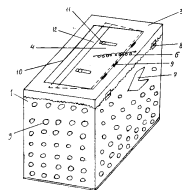
(76) Rzayev Kamal Üsnəddinoviç
(AZ)

(54) Tutmaq üçün qurğu.

şəkildə toplanması və tutulması
üçün şərait yaradır.

(57) Faydalı model heyvanları tutmaq üçün qurğulara aiddir, sənaye əhəmiyyətli heyvanları və ya kənd təsərrüfatı ziyanvericilərinin, tərakanların, siçovulların, ilanların toplanmasında və yerüstü faunanın nümayəndələrinin toplanması ilə əlaqədar ekoloji-faunistik tədqiqatların aparılması üçün istifadə edilə bilər.

Faydalı modelin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, təqdim edilən tutmaq üçün qurğu içi boş qabdan ibarətdir ki, o da yuxarısı açıq, sürüşkən daxili və sürüşkən olmayan xarici yan səthlərlə, daxili səthdə boğazın perimetri üzrə sürüşkən olmayan zolaqla və dairəvi və ya düzbucaqlı, ya da çoxbucaqlı oturacaqla yerinə yetirilib.

Digər variantda isə qurğunun əlavə olaraq, qarmaqların kiməyi ilə bərkidilən və ya qıfılla, ya da sürgü ilə bağlanan, yiv olduqda isə burulub bərkidilən, bağlanma imkanı olan çıxarıla bilən qapağı vardır.

Qurğu, həmçinin, qapağında yaylarla bağlanan bir- və ya ikitaylı qaracağı və/və ya yan səthlərində analogi qaracağı olan düzbucaqlı qab şəklində yerinə yetirilə bilər.

Qurğu liftin kabinasının formasında yerinə yetirilə bilər və əlavə olaraq, radio-, videoəlaqə və siqnal verən qara yeşiklə təchiz edilib, qapı isə fotoelementlərdən, fotoreledən istifadə etməklə yerinə yetirilib.

Təqdim olunan tutmaq üçün qurğu tələb olunan heyvanların spektrinin artırılması ilə tutmanın effektivliyinin xeyli artmasına imkan yaradır və istifadədə rahatdır, elmdə və praktikada öyrənmək və istifadə etmək üçün heyvanların diri

SƏHVLƏRİN DÜZƏLİŞİ

İddia sənədin və ya patentin nömrəsi	İndeks (BPT)	Dərc olma tarixi, Bülleten №	Dərc olunmuş yazı	Düzgün yazılış
İxtira № a2001 0002	H 02 G 15/00, 15/196, H 01 B 11/00, 11/02	28.06.2002 №1	(54) Cins polietilen mufta.	(54) Həmcins polietilen mufta.

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

Раздел А.

Удовлетворение жизненных потребностей человека.

А 61

(21) № a2001 0049

(22) 23.02.2001

(51)⁸A 61 В 17/00

(71) Азербайджанский Научно-Исследовательский Институт Травмотологии и Ортопедии (AZ)

(72) Кулиев Аждар Мамедкули оглы

Набиев Этимад Гасанали оглы

Кулиев Фуад Аждар оглы

(73) Азербайджанский Научно-Исследовательский Институт Травмотологии и Ортопедии (AZ)

(54) Зажим-проводник.

(57) Изобретение относится к медицине, а именно к детской травматологии и ортопедии.

Зажим-проводник состоит из двух шарнирно соединённых бранш с овалообразными ручками, кремальберным замком на одном конце и изогнутых губок с зубуринками.

Одна из губок имеет клиновидный режущий бок и выступ с противоположной стороны.

Другая губка имеет отверстие соосное выступу. Устройство выполняет три функции: распаратора, проводника и крючка пилы Джильи.

В результате применения зажима-проводника уменьшается травматизация мягких тканей, кровопотеря. Сокращается время операции.

(21) № a2001 0125

(22) 19.06.01

(51)⁸A 61 В 17/00, 17/122

(76) Юсубов Юнис Амираслан оглы

Билалов Сахиб Ягуб оглы (AZ)

(54) Гемостатический зажим.

(57) Изобретение относится к медицине, а именно к устройствам для лечения сосудистых опухолей.

Сущность изобретения заключается в том, что в гемостатическом зажиме, состоящем из сдавливающей и сжимающе-фиксирующей частей, сдавливающая часть выполнена в нижней части в виде усеченного круглого полого конуса на поверхности которого расположены овальные манипуляционные окна, в верхней части в виде цилиндра, внутренняя поверхность которого имеет полусферическую форму и с резьбой по наружной поверхности для навинчивания гайки с двумя эллипсовидными ушками для проведения ремней, закрепляющихся вокруг головы, а сжимающе – фиксирующая часть состоит из винта с полусферической головкой на одном конце, переходной гайки с двумя эллипсовидными отверстиями для ремней и рукоятки.

Технический результат достигаемый при использовании устройства заключается в повышении эффективности лечения, предотвращении развития и распространения опухоли на здоровые ткани за счет своевременного ее удаления.

(21) № a2001 0010

(22) 15.01.2001

(51)⁸A 61 В 17/00, А 61 К 49/00

(76) Насиров Мамед Яхья оглы

Ахмедов Горхмаз Хамис оглы

Алекперов Эльхан Расул оглы

Мамедов Маграмали Мубат оглы (AZ)

(54) Интраоперационная хроматическая экспресс реакция определения жёлчи *in vivo*.

(57) Изобретение относится к медицине, а именно к хирургии.

Задачей изобретения является профилактика жёлчеистечения путем усовершенствования объективизации выявления жёлчи за пределами жёлчных путей при оперативных вмешательствах с помощью хроматической реакции с использованием всего одного реактива,

стерилизация которого ввиду его состава уже представляется достигнутой *a priori*.

Задача достигается тем, что интраоперационную хроматическую экспресс реакцию определения жёлчи *in vivo*, включающую обработку подозрительного на жёлчеотделение участка брюшной полости раствором лимонной кислоты и раствором метаванадата аммония, производят одной стерильной смесью, включающей в массовых процентах:

Метаванадат аммония	-	0,3
Лимонную кислоту	-	5,0
Этиловый спирт	-	60,0
Дистиллированную воду	-	34,7

Предлагаемая реакция более проста, надежна и эффективнее чем прототип, позволяет осуществить надежный жёлчестаз в стерильных условиях, предотвращая тем самым возникновение соответствующих осложнений в послеоперационном периоде.

(21) № a2001 0076

(22) 18.04.2001

(51)⁸A 61 В 17/60

(71) Азербайджанский Научно-Исследовательский Институт Травмотологии и Ортопедии (AZ)

(72) Джалилов Яшар Рафтар оглы

(73) Азербайджанский Научно-Исследовательский Институт Травмотологии и Ортопедии (AZ)

(54) Устройство для оперативного лечения деформаций позвоночника.

(57) Изобретение относится к медицине, а именно к травматологии и ортопедии.

Устройство для оперативного лечения деформации позвоночника состоит из двух пластин, имеющих мелкие ромбовидные зубуринки – насечки, продольно-продолговатую перфорацию. Концы пластин с двух боковых сторон выполнены суженными и имеют поперечно-продолговатую перфорацию.

На одну из пластин одевают дистрагирующие крючки со скобовидными основаниями. Устройство

устанавливают на позвоночнике и закрепляют его болтами и гайками.

Предлагаемое компактное устройство обеспечивает достижение дистрагирующего и деротирующего эффекта при коррекции искривления позвоночника при сколиозе.

(21) № 99/001270

(22) 28.10.1997

(51)⁸А 61 К 31/135; 31/415

(71) Зонаджен Инк. (US)

(72) Лаури Фред

(73) Зонаджен Инк. (US)

(54) **Композиция для модулирования сексуальной реакции человека.**

(57) Изобретение относится к средствам для воздействия на поведение человека в сексуальной сфере и может быть использовано для лечения сексуальных расстройств.

Задачей изобретения являются улучшенные композиции для модулирования сексуальной реакции человека путем введения перорально вводимого состава сосудорасширяющего агента в систему кровообращения и тем самым модулирования сексуальной реакции по требованию.

Для решения поставленной задачи композиция содержит сосудорасширяющее средство и фармацевтически приемлемый носитель и вводится перорально как лекарственная форма в виде быстрорастворимого порошка, шипучего порошка, инкапсулированного порошка или таблетки, например, жевательной или шипучей, а также имеет время распада двадцать минут или менее.

Использование заключается в том, что сосудорасширяющее средство, содержащее перорально вводимый быстродействующий состав, который доставляется в систему кровообращения импотенту мужского пола в количестве эффективном для улучшения сексуального реагирования по требованию за счет указанного состава.

(21) № a2001 0008

(22) 12.01.2001

(51)⁸А 61 К 31/245, 33/18, А 61 Р 11/06

(76) **Рустамов Хафиз Сафхан оглы (AZ)**

(54) **Инъекционный раствор для лечения бронхиальной астмы.**

(57) Изобретение относится к медицине, в частности к лекарственным препаратам, применяемым при лечении бронхиальной астмы, а также при лечении гипертиреоза, эндемического зоба, воспалительных процессах дыхательных путей, кандидамикозов, актиномикозов, третичного сифилиса, катаракты.

Задача изобретения - создание не обладающего раздражительным эффектом на желудочно-кишечный тракт внутримышечного инъекционного препарата длительного действия применяемого при бронхиальной астме.

Сущность изобретения заключается в том, что инъекционный раствор для лечения бронхиальной астмы на основе 3% раствора калия йодида дополнительно содержит 0,5% раствор новокаина при следующем соотношении компонентов, объем %:

3% раствор калия йодида - 2,0

0,5% раствор новокаина - 2,0

Предлагаемый инъекционный раствор не обладает побочными действиями и дает высокий эффект во время лечения.

(21) № a2001 0026

(22) 02.02.2001

(51)⁸А 61 К 35/78, А 61 Р 1/12

(76) **Гашимов Этибар Вахид оглы (AZ)**

(54) **Лекарственное средство для лечения диарей различной этиологии у детей.**

(57) Изобретение относится к медицине, в частности к лекарственным средствам, используемым при лечении диарей различной этиологии у детей.

Сущность изобретения заключается в том, что лекарственное средство для лечения диарей различной этиологии у детей, содержащее плоды мушмулы, сахар и воду, дополнительно содержит

цветки ромашки, порошок коры граната и антибиотик при следующем соотношении компонентов, масс. %:

Плоды мушмулы - 7,5-10

Цветки ромашки - 1,0-1,5

Порошок коры граната - 1,0-1,5

Сахар - 35-40

Антибиотик - 0,2-2

Вода - остальное

Предлагаемое лекарственное средство в качестве антибиотика содержит левомицетин в количестве 0,2-0,3 масс. % или полимиксин в количестве 1,5-2,0 масс. %.

Лекарственное средство по сравнению с прототипом более эффективно, дает возможность быстрого лечения диарей различной этиологии у детей и сократить время лечения.

(21) № a2001 0007

(22) 12.01.2001

(51)⁸А 61 Р 17/02

(76) **Рустамов Хафиз Сафхан оглы (AZ)**

(54) **Противоожоговое лекарственное средство.**

(57) Изобретение относится к медицине, а именно к лекарственным средствам, применяемым при лечении ожогов.

Задача изобретения - оказание высокого лечебного эффекта в короткий срок.

Поставленная задача решается применением масла яичного желтка в качестве противоожогового лекарственного средства.

Предлагаемый препарат ускоряет регенерацию и эпителизацию поврежденной кожи и способствует ее быстрому заживлению.

Раздел В.

Различные технологические процессы.

В 01

(21) № a2000 0213

(22) 07.12.2000

(51)⁸В 01 D 15/02, А 61 В 17/00

- (71) Алиева Эльмира Агаали кызы (AZ)
 (72) Алиева Эльмира Агаали кызы
 Азизов Акиф Гамид оглы
 Гусейнов Аскер Бейюк-Ага оглы
 (73) Алиева Эльмира Агаали кызы (AZ)
 (54) Угольно-минеральный адсорбент для энтеродетоксикации кишечника при перитоните.

(57) Изобретение относится к медицине, а именно к хирургии.

Для энтеродетоксикации кишечника при перитоните применяют водный раствор порошкообразного угольно-минерального адсорбента.

Его дают пить после того как рану ушивают.

Применение угольно-минерального адсорбента позволяет уменьшить количество токсинов, накопленных в атоническом кишечнике, устраняет парез кишечника и уменьшает количество летальных исходов.

- (21) № a2001 0114
 (22) 04.06.2001
 (51)⁸B 01 D 21/00
 (76) Меликмамедов Азер Эльдар оглы
 Кенгерли Асиф Джалал оглы (AZ)
 (54) Вертикальный отстойник.

(57) Изобретение относится к области очистки промышленных сточных вод от нефти нефтепродуктов, а также может быть использовано на нефтегазодобывающих промыслах, нефтеперерабатывающих, нефтехимических и других предприятиях.

Задачей изобретения является повышение эффективности очищения жидкости от нефти и нефтепродуктов.

Для решения поставленной задачи в вертикальном отстойнике, содержащем цилиндрический корпус с коническим дном, включающем подводящий трубопровод, воронку для сбора всплывающей нефти и нефтепродуктов с отводя-

щим трубопроводом, иловую трубу, зону отстаивания, в центре отстойника установлена разделительная камера с воронкой в верхней части, закрепленная к корпусу с помощью держателей, в которую извне поступает трубопровод, с концентрично расположенными на его конце расширителем потока и гасителем энергии, выполненными в конической форме, также дополнительно, вокруг разделительной камеры введен желоб с зубчатым водосливом.

- (21) № a2000 0208
 (22) 22.11.2000
 (51)⁸B 01 J 27/10, 27/122, 27/132
 (71) Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)
 (72) Агагусейнова Минира Магомед Али кызы
 Рекута Шапур Фарадж оглы
 (73) Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)
 (54) Катализатор для получения метилэтилкетона.

(57) Изобретение относится к нефтехимическому синтезу, в частности к разработке каталитической системы для получения метилэтилкетона (МЭК).

Сущность изобретения заключается в предложении катализатора для получения метилэтилкетона на основе переходных металлов, представляющий собой бинарную смесь комплексов меди $[CuCl_2 \cdot DMF]_2$ и палладия $[PdCl_2 \cdot DMF]$, в которых соотношение хлорида меди к хлориду палладия составляет 1-6:1.

Предлагаемый катализатор позволяет получить МЭК при мягких условиях: при атмосферном давлении и 80°C с высоким выходом и селективностью. Возможно также снизить цену на аппаратуру и вспомогательное оборудование по сравнению с существующими.

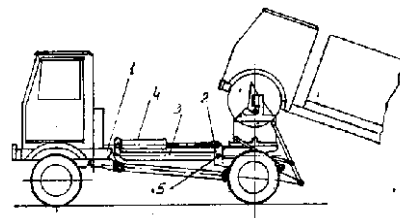
В 60

- (21) № 97/000907

- (22) 19.12.96
 (51)⁸B 60 P 3/12
 (71) Рустамов Закир Али Ага оглы (AZ)
 (72) Рустамов Закир Али Ага оглы
 Ахмедбеков Солтан Бейлер оглы
 (73) Рустамов Закир Али Ага оглы (AZ)
 (54) Манипулятор для буксировки автомобилей.

(57) Изобретение относится к области транспортных средств, и может быть использовано для буксировки аварийных, безхозных и неисправных автомобилей

Манипулятор для буксировки автомобилей состоит из отдельного шасси или шасси тягача 1 с закрепленным на нем кронштейном 2, в котором выполнена направляющая для продольной балки 3 с возможностью возвратно-поступательного движения с помощью силового механизма (гидроцилиндра) 4 и пальца 5, фиксирующий продольную балку с кронштейном в его крайнем левом положении, один конец продольной балки связан с буксирным устройством тягача 6 при отделном исполнении шасси, а второй шарнирной тягой 7 со средней частью нижнего рычага 8, шарнирно закрепленного на кронштейне 2, на котором также шарнирно закреплены и верхний рычаг 9, а на вторых концах рычагов шарнирно закреплена опорная балка 10, на которой установлен поворотный захват 11 с шарнирно закрепленным в нем на оси 12 ловителем 13 с гнездом для размещения поперечной балки 14 буксируемого автомобиля.

Основной задачей, на решение которой направлено заявляемое изобретение является устранение недостатков известных устройств, расширение области применения и при надобности установление ма-

нипулятора непосредственно на шасси тягача что, упрощает конструкцию и снижает металлоёмкость буксирного устройства.

В 63

(21) № 99/001398

(22) 20.08.1998

(51)⁸В 63 В 21/50

(71) Ден Норске Статс Ольеселскап А.С. (NO)

(72) Брейвик, Коре

Смедаль, Арне

Сьюертсен, Коре

(73) Ден Норске Статс Ольеселскап А.С. (NO)

(54) Система для постановки судов на мертвый якорь и якорь для установки на морском дне.

(57) Система для швартовки кораблей, в частности для морских работ, связанных с нефтяной и газовой деятельностью, в которой указанный корабль обеспечен швартовочными средствами в своей носовой части, включающее якорное устройство расположенное на дне моря и, по меньшей мере, одну якорную линию, приспособленную для соединения якорного устройства со швартовочными средствами на корабле. Постоянное якорное устройство, предпочтительно в виде якоря всасывания, гравитационного якоря или складывающегося якоря, обеспечен поворотными средствами для якорной линии, и плавучим телом, прикрепленным в средней части якорной линии.

Данная система обеспечивает более высокую безопасность и надежность в осложненных условиях работы при трудных операциях.

(21) № 99/001304

(22) 20.08.98

(51)⁸В 63 В 21/50, Е 21 В 43/01

(71) Ден Норске Статс Ольеселскап А.С. (NO)

(72) Эллефсен, Олав

Сьюертсен, Коре

(73) Ден Норске Статс Ольеселскап А.С. (NO)

(54) Система добычи углеводородов в море и якорь для установки на морском дне.

(57) Изобретение относится к системам для получения углеводородов в море, использующей пришвартованную промышленную ёмкость или судно, при морской добыче нефти и газа.

Задача изобретения адаптация системы при нагрузках и напряжениях при невысоких общих затратах и высокой защите и надежности.

Система для получения углеводородов в море, используя пришвартованную промышленную ёмкость или судно (10) посредством чего указанное судно (10) оборудовано швартовочными средствами (11), предпочтительно в его носовой части, и, по меньшей мере, с одним соединительным узлом для промышленного стояка со дна моря и которая включает якорь (3), расположенный на морском дне (1), так же как, по крайней мере, одну якорную линию (6,8), приспособленную для соединения якоря (3) с указанными швартовочными средствами (11) на судне (10), обеспечена постоянным якорем, преимущественно в виде якоря всасывания (3,63), гравитационного якоря или складного якоря, поворотными средствами (5,70) для указанной якорной линии (6,8) преимущественно с плавучим телом (7), подсоединенным в средней части якорной линии (6,8), и стояком в виде, по меньшей мере, одного гибкого шланга (9,84), нижний конец которого соединен с указанными поворотными средствами (5,70), которые в известном случае само по себе содержит, по меньшей мере, два прохода (79 А-С) для углеводородов и возможно другой жидкости.

В 66

(21) № 98/001165

(22) 12.03.98

(51)⁸В 66 С 23/66, В 25 J 11/00

(71) Рустамов Закир Али Ага оглы (AZ)

(72) Рустамов Закир Али Ага оглы
Ахмедбеков Солтан Бейляр оглы

(73) Рустамов Закир Али Ага оглы (AZ)

(54) Телескопическая стрела манипулятора.

(57) Изобретение относится к общему машиностроению, в частности к телескопическим стрелам манипулятора, преимущественно для использования в съеме-установке агрегатов автотранспортных средств.

Телескопическая стрела манипулятора, содержащая корневую секцию и выдвижную секцию, соединенные телескопически, согласно изобретению установлена на поворотной колонне и дополнена наклонной зубчатой рейкой или цепью, неподвижно размещенной в выдвижной секции вдоль оси и эксцентричной шестерней или звездочкой, шарнирно установленной на корневой секции, взаимодействующей с зубчатой рейкой или цепью через окошки в секциях и неподвижным корпусом поворотной колонны с помощью вала шестерни или звездочки, рычага, тяги и кронштейна, причем наклонность зубчатой рейки или цепи и эксцентричность шестерни или звездочки подобраны согласно переменному удлинению или укорачиванию стрелы..

Раздел С.

Химия и металлургия.

С 01

(21) № 99/001495

(22) 30.11.99.

(51)⁸С 01 В 19/00

(71) Институт Неорганической и Физической Химии Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Алиджанов Алекпер Мадага оглы

Мамедов Фаик Мамедага оглы

Алиев Озбек Мисирхан оглы

(73) Институт Неорганической и Физической Химии Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(54) Термоэлектрический материал на основе теллурида свинца.

(57) Изобретение относится к полупроводниковым материалам, а именно к области получения высокоэффективных термоэлектрических материалов для преобразователей энергии, работающих в области средних температур, используемых в качестве отрицательной и положительной ветви.

Задачей предлагаемого изобретения является получение термоэлектрического материала для отрицательной и положительной ветви термогенераторов, обладающих высоким значением термоэлектрической эффективности и широким рабочим интервалом температур.

Поставленная задача достигается тем, что в сплав твердого раствора теллурида свинца дополнительно вводится диселенид никеля, % мас.

PbTe – 96,0÷99,4
NiSe₂ – 0,6÷4,0

Введение в сплав твердого раствора теллурида свинца, диселенида никеля позволяет увеличить термоэлектрическую эффективность и расширить интервал рабочей температуры.

Полученные термоэлектрические материалы на основе PbTe, можно использовать в качестве положительной (сплав содержащий 0,6 моль% NiSe₂ р-тип проводимости) и отрицательной(1,2; 2,5; 4 моль % NiSe₂ р-тип проводимости) ветви для изготовления термогенераторов.

С 02

(21) № a2001 0115

(22) 04.06.2001

(51)⁸С 02 F 1/40

(76) Меликмамедов Азер Эльдар оглы

Кенгерли Асиф Джалал оглы (AZ)

(54) Устройство для очистки жидкости от нефти и нефтепродуктов.

(57) Изобретение относится к области очистки промышленных сточных вод от нефти и нефтепродуктов, и может быть использовано на нефтегазодобывающих промыслах, нефтеперерабатывающих и нефтехимических предприятиях.

Задачей изобретения является повышение эффективности очищения жидкости от нефти, нефтепродуктов и механических примесей. Для решения поставленной задачи в устройстве для очистки жидкости от нефти и нефтепродуктов, включающем резервуар, содержащий камеру приема исходной жидкости, блок сепарации, трубопровод для вывода очищенной жидкости и трубопровод для отвода нефти и нефтепродуктов, о резервуар выполнен из двух самостоятельно действующих отделений, объединенных камерой для сбора нефти и нефтепродуктов, каждое из которых содержит установленный на торцевой стенке отделения желоб с отверстиями, расположенными в шахматном порядке, через который поступает исходная жидкость, а также введены желобы для отвода нефти в камеру для сбора нефти и нефтепродуктов, один из которых установлен до блока сепарации, а другой на выходе из резервуара, помимо этого в каждом отделении расположены две камеры сбора ила с выходом в общий чан.

(21) № a2002 0202

(22) 07.11.2000

(51)⁸С 02 F 1/46

(76) Меликов Натиг Джабир оглы

Махмудов Рафик Сары оглы
Ибадуллаев Фаик Юнис оглы (AZ)

(54) Электролизер.

(57) Изобретение относится к устройствам для электрохимической обработки природных и сточных вод.

Сущность предлагаемой конструкции заключается в том, что электролизер разделен цилиндрической перегородкой на сообщающиеся между собой внешнюю электролизную и внутреннюю эрлифтную секции. При этом внутренняя эрлифтная система создает большие скорости движения воды внутри электролизера, что и позволяет производить непрерывное удаление отложений с поверхности электродов. Создание внутреннего эрлифта обеспечивает простоту конструкции и эксплуатацию электролизера без его остановки на прочистку.

(21) № a2000 0215

(22) 11.12.2000

(51)⁸С 02 F 1/46

(76) Меликов Натиг Джабир оглы

Махмудов Рафик Сары оглы
Ибадуллаев Фаик Юнис оглы (AZ)

(54) Электролизер для очистки сточных вод.

(57) Изобретение относится к устройствам для электрохимической обработки сточных вод.

Сущность предлагаемой конструкции заключается в снятии отложений с поверхности пластинчатых электродов зернами песчаной загрузки фильтрационной камеры при ее промывке. При этом под электролизером размещена песчаная фильтрационная камера. Эффективная очистка поверхности пластинчатых магнетитовых электродов достигается при промывке фильтрационной камеры один раз через каждые 24 ч.

С 07

(21) № a2001 0053

(22) 13.03.2001

(51)⁸С 07 С 4/22, 13/15

(71) Институт Неорганической и Физической Химии Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Багирзаде Гулу Ахмед оглы

Гусейнов Идрис Аслан оглы
Шейнин Виктор Ефимович
Магеррамова Земфира
Юсиф кызы
Ахмедов Мубариз Меджид
оглы

(73) Институт Неорганической и
Физической Химии Националь-
ной Академии Наук
Азербайджанской Республи-
ки (AZ)

(54) Способ получения циклопен-
тадиена.

(57) Изобретение относится к об-
ласти получения алициклических
диолефинов, а именно циклопента-
диена, путем гетерогенно-катали-
тической мономеризации дицикло-
пентадиена в одностадийном тех-
нологическом процессе.

Предложен способ получения
циклопентадиена из дициклопента-
диена, в котором с целью по-
вышения выхода по значительно
упрощенной технологии, мономе-
ризация дициклопентадиена прово-
дится одностадийно в двух после-
довательных реакторах на природ-
ном клиноптилолите при темпера-
туре 200°C и объемной скорости 5
час⁻¹.

Это позволяет получать цик-
лопентадиен с выходом 98,4% и
без содержания дициклопентадие-
на.

(21) № a2000 0168

(22) 12.07.2000.

(51)⁸С 07 С 309/31, С 23 F 11/16

(71) Институт Неорганической и
Физической Химии Нацио-
нальной Академии Наук
Азербайджанской Респуб-
лики (AZ)

(72) Агаева Земфира Рза кызы
Ахмедов Мубариз Меджид
оглы
Зейналов Сабир Дадаш оглы
Садыхов Халил Исмаил ог-
лы
Агаев Амирчобан Насир ог-
лы
Мурадова Фарида Мустафа
кызы

(73) Институт Неорганической и
Физической Химии Нацио-
нальной Академии Наук

Азербайджанской Респуб-
лики (AZ)

(54) Способ получения ингибито-
ра коррозии стали.

(57) Изобретение относится к об-
ласти защиты металлов от корро-
зии, в частности, с помощью инги-
биторов коррозии металлов, кото-
рые применяются для защиты ме-
таллического оборудования нефте-
добывающих скважин.

Задачей предполагаемого изо-
бретения является разработка ново-
го способа получения ингибитора
коррозии для повышения степени
защиты стали в двухфазных систе-
мах в отсутствие и присутствии се-
роводорода при невысоких его
концентрациях.

Поставленная задача достига-
ется тем, что предлагается способ
путем нейтрализации смеси сов-
местного сульфирования масла м-6
и технического алкилфенола
(R=C₈-C₁₂) при соотношении 1:1
гидратом окиси кальция в растворе
нонана при температуре 70-80°C.

Полученный ингибитор корро-
зии стали проявляет высокие инги-
бирующие свойства в сероводород-
содержащих средах (2=98,8%) при
концентрации 500 мг/л и может
быть успешно использоваться для
защиты стального оборудовании
нефтяных скважин, содержащих
сероводород.

С 09

(21) № a2000 0063

(22) 28.03.2000

(51)⁸С 09 К 3/00, Е 21 В 37/06

(71) Институт Неорганической и
Физической Химии Нацио-
нальной Академии Наук
Азербайджанской Респуб-
лики (AZ)

(72) Меджидов Аждар Акпер ог-
лы
Юсифов Вагиф Гумбат оглы
Фатуллаева Паризад Амрул-
ла кызы
Мамедов Музаффар Джавид
оглы

(73) Институт Неорганической и
Физической Химии Нацио-
нальной Академии Наук

Азербайджанской Респуб-
лики (AZ)

(54) Реагент для получения пара-
фино-смолистых отложений
в нефтепромысловом оборудо-
вании.

(57) Изобретение относится к неф-
тепромысловой промышленности и
может быть использовано для пре-
дотвращения парафино-смолистых
и солевых отложений, а также пре-
дотвращения коррозии в нефтепро-
мысловом оборудовании.

Сущность изобретения заклю-
чается в том что, реагент для полу-
чения парафино-смолистых отло-
жений в нефтепромысловом оборудо-
вании содержащий продукт
взаимодействия сырого раститель-
ного масла с аминоспиртом, кубо-
вый остаток от ректификации гли-
колей, ОП-10, аминоспирт и керо-
син, в качестве продукта взаи-мо-
действия сырого растительного
масла с аминоспиртом содержит
продукт взаимодействия госсипо-
ловой смолы с диэтаноломином, в
качестве кубового остатка от рек-
тификации гликолей содержит по-
лиглицерин ПГ-300, а в качестве
аминоспирта содержит диэтанол-
амин, а также дополнительно содер-
жит полиэтиленовую кислоту и сы-
рой каучук при следующем соотно-
шении компонентов (масс.%):

Продукт взаимодействия госсиполовой смолы с диэтаноломином	20-25
Полиэтиленовая кислота	15-20
Полиглицерин ПГ-300	10-15
ОП-10	5-7
Диэтаноламин	10-15
Сырой каучук	0,4-0,6
Керосин	остальное

Предлагаемый реагент не ус-
тупая прототипу по эффективности
отмыва нефтяной пленки и диспер-
гирования парафиносмолистых от-
ложений, значительно превосходит
последнего по степени защиты от
коррозии на - 20%, а по степени за-
щиты от солеотложения на - 30%.

C 10

(21) № a2001 0001

(22) 02.01.2001.

(51)⁸C 10 G 1/04

(71) Особое Конструкторское Бюро Опытное - Производственного Объединения по Комплексной Переработке Минерального Сырья Национальной Академии Наук Азербайджана

Абдуллаев Фуад Зейналович
Гасанов Кахраман Союн оглы (AZ)(72) Абдуллаев Фуад Зейналович
Гасанов Кахраман Союн оглы

(73) Особое Конструкторское Бюро Опытное - Производственного Объединения по Комплексной Переработке Минерального Сырья Национальной Академии Наук Азербайджана

Абдуллаев Фуад Зейналович
Гасанов Кахраман Союн оглы (AZ)

(54) Способ извлечения нефти из нефтесодержащих земель.

(57) Изобретение относится к нефтяной промышленности и может быть использовано при добыче, сборе и хранении нефти, а также при очистке почвы от нефтяных загрязнений.

Задачей предполагаемого изобретения является повышение степени извлечения нефти из нефтесодержащих земель и упрощение технологии процесса.

Поставленная задача решается разработкой способа, заключающегося в обработке исходного сырья одновременно водным раствором силиката натрия и органическим растворителем при перемешивании в шаровой мельнице в течение 1 часа при комнатной температуре с последующим разделением полученной суспензии на очищенную землю и экстракт (нефть в растворителе) в водном растворе силиката натрия при температуре 65-90°C в реакторе с перемешиванием.

Для увеличения разности плотностей водного раствора силиката натрия и экстракта последний

в реакторе разбавляется растворителем в соотношении 1:2÷2,5.

Для извлечения нефти из нефтесодержащих земель с глинистой основой в состав последних перед очисткой вводится песок в соотношении 1:0,4 ÷ 0,5.

C 22

(21) № a2000 0062

(22) 28.03.2000

(51)⁸C 22 B 23/04

(71) Институт Неорганической и Физической Химии Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Теймуров Эльхан Фаррух оглы
Мамедов Мазаир Мамед оглы
Бабаев Вели Аббас оглы
Ахмедов Мубариз Меджид оглы
Ахундова Земфира Абдурахман кызы

(73) Институт Неорганической и Физической Химии Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(54) Способ извлечения кобальта.

(57) Изобретение относится к гидрометаллургии тяжелых цветных металлов и может быть использовано для извлечения кобальта из водных растворов в производстве цветных металлов с целью получения солей кобальта высокой чистоты.

Задачей изобретения является разработка экстракционного способа максимального извлечения кобальта из водных растворов органическим растворителем с последующей рекстракцией при минимальном расходе экстрагента, минимальном температурном режиме и уменьшении агрессивности рекстракционной среды.

Поставленная задача решается тем, что в способе извлечения кобальта из водных растворов экстракцией органическим растворителем с последующей рекстракцией, экстракцию ведут $4 \cdot 10^{-3} \div 8 \cdot 10^{-3} \text{M}$ раствором 2-окси-5-трет-бутилгидрофенола в бензоле в присутствии $0,036 \div 0,504 \text{M}$ амилового спирта при комнатной температуре в течении $45 \div 120$ секунд, а рекстракцию осуществляют 12,5%-ным раствором хлорида аммония.

Предлагаемый способ обеспечивает при минимальном расходе экстрагента максимальное извлечение кобальта с уменьшением агрессивности рекстракционной среды, сокращение до минимума время контактирования фаз, исключает потери конечного продукта и устраняет пожароопасность.

C 25

(21) № 98/001145

(22) 19.05.98.

(51)⁸C 25 D 3/26, 3/54, 3/10, H 01 F 41/24, 41/14

(71) Институт Неорганической Физической Химии Академии Наук Азербайджана (AZ)

(72) Аббасов Мехман Тайяр оглы
Мамедов Мехман Насиб оглы

(73) Институт Неорганической Физической Химии Академии Наук Азербайджана (AZ)

(54) Электролит для получения тонких пленок сплава кадмия с теллуром.

(57) Изобретение относится к электрохимии, в частности к области электрохимического получения сплавов, а именно электролита для сплава кадмия с теллуром, которые могут быть использованы в технике в качестве фоточувствительного материала преобразования солнечной энергии в электрическую и химическую.

Сущность изобретения заключается в том, что электролит, включающий теллуродержащее вещество – TeO_2 , вещество – $3\text{CdSO}_4 \cdot 8\text{H}_2\text{O}$ в среде H_2SO_4 , дополнительно комплексобразователь – $\text{C}_4\text{H}_6\text{O}_6$ и поверхностно - активное вещество -столярный клей при следующих соотношениях компонентов, моль/л: $3\text{CdSO}_4 \cdot 8\text{H}_2\text{O}$ 0,25-1,0

TeO ₂	0,002-0,01
H ₂ SO ₄	0,5-2,0
C ₄ H ₆ O ₆	0,25-0,5
Столярный клей	1-2

Применение заявляемого электролита дает возможность получать качественные пленки с различными полупроводниковыми свойствами (n и p типа).

Раздел D.

Текстиль и бумага.

D 06

(21) № a2001 0044

(22) 16.02.2001

(51)⁸D 06 F 55/00

(76) **Мурсалов Ариф Афрасияб оглы (AZ)**

(54) **Вешалка - сушилка.**

(57) Изобретение относится к вешалкам для сушки белья, а именно к вешалке-сушилке с механическим и автоматическим управлением и может найти применение как в быту, так и для промышленных сушильных и прачечных цехов фабрик.

Вешалка-сушилка содержит /_/ -образный каркас из стоек и основания и средства для подвешивания каркаса на стене, выполненные на концах его стоек. Кроме того вешалка-сушилка дополнительно содержит механизм продольно-поступательного передвижения горизонтально расположенных веревок по каркасу, крышу, распорный и два опорно-оттягивающих штыря, снабженных двумя регулировочными втулками, фиксацию которых на устанавливаемую ширину обеспечивают стопорные болты. Распорный штырь выполнен с пазом в центре, куда крепится специальный ролик механизма продольно-поступательного передвижения горизонтально расположенных веревок. Механизм продольно-поступательного передвижения горизонтально расположенных веревок также включает рамки с двумя взаимно-перпендикулярными роликами, перемещающихся по стойке каркаса и роликом для ве-

ревки, оттягивающую планку, к концам которой крепится межрядный ограничитель, выполненный в виде изогнутого эллипса и ступенчатый ролик, установленный на основании каркаса, вращающийся посредством рукоятки или реверсивного электромотора. Крыша вешалки-сушилки выполнена в виде складывающихся планок, перемещающихся по стальной проволоке посредством роликов и снабжена верхними и нижними фиксаторами. Количество роликов для веревок на рамке может быть от 1 до 3. Основание, стойки каркаса, распорный и оттягивающие штыри выполнены в виде угольника.

Вешалка-сушилка может быть выполнена без управления, с механическим и автоматическим управлением. Она мобильна в использовании, легко управляема, конструктивна проста, безопасна в обслуживании. К тому же не требует больших площадей для установки, а размеры вешалки-сушилки регулируются в зависимости от размера балкона.

Раздел E.

Строительство, горное дело.

E 21

(21) № 99/001518

(22) 20.08.1998

(51)⁸E 21 B 33/038, 43/013

(71) **Ден Норске Статс Ольеселскап А.С. (NO)**

(72) **Ингербригстен, Атле Б. Эйде, Йорген**

(73) **Ден Норске Статс Ольеселскап А.С. (NO)**

(54) **Устройство для подводной скважины.**

(57) Изобретение относится к устройству для подводной скважины для добычи нефти или газа в открытом море, которое содержит устье скважины, фонтанную арматуру, установленную на устье скважины, и по меньшей мере, одну восходящую трубу для соединения

с добывающим судном на поверхности моря.

Задачей изобретения является предотвращение нагружения фонтанной арматуры и устья скважины силами, вызываемыми швартовными добывающего судна, пришвартованного к устройству устья скважины.

Устройство для подводной скважины для добычи нефти или газа в открытом море, содержащее устье скважины, фонтанную арматуру, установленную на устье скважины, и по меньшей мере, одну восходящую трубу для соединения с добывающим судном на поверхности моря, при этом на верхней части фонтанной арматуры установлено поворотное устройство, сообщающееся с фонтанной арматурой и снабженное направленными, предпочтительно вбок, соединительными элементами для восходящих труб или рукавов и для главного кабеля или кабеля управления, причем на уровне, ниже уровня, на котором находится поворотное устройство, расположены крепежные элементы для вилки, установленной с возможностью поворота в пределах некоторого угла вокруг горизонтальной оси, для соединения своим наружным концом, по меньшей мере, с одним швартовным добывающего судна, при этом указанные крепежные элементы закреплены на корпусе, установленном с возможностью поворота вокруг центральной вертикальной оси, совпадающей с осью поворотного устройства, на основании, имеющем фундамент на морском дне, для передачи сил, возникающих при швартовке, непосредственно от крепежных элементов на фундамент без заметного нагружения собственно фонтанной арматуры или поворотного устройства.

(21) № 99/001414

(22) 08.06.99

(51)⁸E 21 B 43/11

(76) **Аскеров Микаил Маммед оглы**

Сулейманов Ариф Алекпер оглы (AZ)

(54) **Газовый якорь.**

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей отрасли, а именно к борьбе с вредным влиянием газа на работу глубинного насоса в процессе нефтедобычи.

Задача изобретения состоит в создании устройства, предотвращающего проникновение газа в глубинный насос.

Поставленная задача достигается тем, что в верхней части проходного канала, между корпусом и трубкой, выполнен завихритель потока жидкости.

Заявляемое техническое решение существенно отличается от прототипа и аналогов тем, что поступающая из скважины и приему глубинного насоса жидкость за счет её движения в вихревой потоке устройства сепарируется от вредного влияния газа. Это даёт возможность повысить эффективность отделения газа от добываемой жидкости до поступления её к приёму насоса.

Раздел G.

Физика.

G 01

(21) № a2001 0027

(22) 05.02.2001

(51)⁸G 01 N 33/574

(71) Азербайджанский Государственный Институт Усовершенствования Врачей им. А. Алиева;
Азербайджанский Научно-Исследовательский Институт Глазных Болезней им. акад. З. Алиевой (AZ)

(72) Гаджиева Набатханум Рагим кызы

Несруллаева Гаджар Мамед кызы

Ахмедова Лейла Мамед кызы

Умудов Халид Мамед-Садыг оглы

Магомедова Солмаз Ибрагим кызы

(73) Азербайджанский Государственный Институт Усовершенствования Врачей им. А. Алиева;

Азербайджанский Научно-Исследовательский Институт Глазных Болезней им. акад. З. Алиевой (AZ)

(54) Способ прогнозирования опухолевой сенсibilизации при воздействии химиотерапии у онкологических больных.

(57) Изобретение относится к медицине, а именно к офтальмологии.

Определяют Т-лимфоциты и бластные клетки в материале соскоба конъюнктивы глаза до-, во время-, после курса химиотерапии и по количеству иммунобластов в материале соскоба прогнозируют опухолевую сенсibilизацию при воздействии химиотерапии.

Предложенный способ прогнозирования позволяет своевременно прогнозировать надвигающийся рецидив заболевания, эффективность воздействия проведенной химиотерапии на бласттрансформацию и Т-розеткообразование тканевых лимфоцитов у онкологических больных.

G 02

(21) № a2001 0040

(22) 16.02.2001

(51)⁸G 02 B 6/38

(76) Мансуров Тофик Магомед оглы
Бейбалаев Гамбар Бейлар оглы (AZ)

(54) Оптоэлектронный коммутатор.

(57) Оптоэлектронный коммутатор для передачи информации по каналам связи, содержащий коммутируемые и коммутирующие оптические волокна с наконечниками на концах, отличающийся тем, что коммутирующие оптические волокна жестко установлены не менее чем в два ряда на широкой грани планки через перфорационные сквозные отверстия, а фотоэлектрические датчики установлены в сквозных отверстиях, выполненных на торцевых боковых гранях с нижней и верхней стороны указанной планки, совпадающих с отвер-

стиями соответственно нижнего и верхнего ряда оптических волокон, а средство сканирования лучевого сигнала коммутируемых оптических волокон соединены к светодиоду с возможностью сканирования лучевого сигнала через фокусирующую линзу, адаптивное зеркальце, жестко закрепленном на рабочем конце первого пьезоэлектрического биморфного элемента с возможностью сканирования лучевого сигнала по горизонтальной оси «Х», сочлененного через крепежный переходник с шарнирно установленным вторым, пьезоэлектрическим биморфным элементом с возможностью сканирования лучевого сигнала по вертикальной оси «У» и через зеркало-отражатель к отверстиям планки коммутирующих оптических волокон, при этом электроды первого и второго пьезоэлектрических биморфных элементов оси «Х» и «У» подключены соответственно к первому и второму источникам питания, к первому входу каждого из которых подключен регулятор напряжения, а ко второму входу задатчик номера канала связи, к входу каждого из которых соединены соответственно фотоэлектрические датчики положения лучевого сигнала первого и второго ряда каналов связи.

Раздел H.

Электричество.

H 01

(21) № a2001 0018

(22) 24.01.2001

(51)⁸H 01 L 21/00

(76) Рзаев Салман Гадималы оглы (AZ)

(54) Способ измерения постоянного времени перезарядки глубоких уровней полупроводников.

(57) Предложен способ измерения τ , постоянной времени перезарядки глубоких уровней (г.у.) в запрещенной зоне полупроводников. Для измерения τ подбором экспоненциальных импульсов с соответ-

ствующей постоянной времени проводилась компенсация сигнала релаксации перезарядки г.у. при постоянной температуре. Была определена зависимость времени перезарядки г.у. от температуры τ (Т) с использованием метода РСГУ (метода релаксационной спектроскопии).

H 02

(21) № a2001 0002

(22) 05.01.2001

(51)⁸H 02 G 15/00, 15/196, H 01 B 11/00, 11/02

(76) Бейбалаев Гамбар Бейлар оглы (AZ)

(54) Однородная полиэтиленовая муфта.

(57) Изобретение относится к области строительства кабельных сооружений связи, к конструкциям однородных полиэтиленовых муфт и может быть использовано при монтаже кабелей телефонных сетей, а также при восстановлении однородных полиэтиленовых оболочек муфт.

Выполнение муфтовой части со стороны выхода кабеля в виде усеченного с вершины круглого конуса с возможностью его среза по мере изменения емкости и диаметра кабеля, а также выполнение конусообразного удлинителя, вершина которого соединена с муфтовой частью, а также то, что внутренний диаметр оголовника и внешний диаметр удлинителя в месте сопряжения равны между собой, позволяет упростить процесса восстановления повреждения кабеля, обеспечить четкую фиксацию и герметичность сопряженных частей и универсальности применения однородной полиэтиленовой муфты.

H 04

(21) № a2001 0123

(22) 13.06.2001

(51)⁸H 04 M

(76) Меджидов Ильгар Эмин оглы (AZ)

(54) Домофон.

(57) Изобретение относится к области телефонной связи, а именно к оборудованию и вспомогательным устройствам.

Задачей изобретения является расширение функциональных возможностей устройства и упрощение его конструкции.

Для решения поставленной задачи, в домофоне, включающем громкоговорящее переговорное устройство, дополнительно введена панель переключателей, связывающая громкоговорящее устройство с телефонным аппаратом, включающая кнопку переключения с двумя фиксируемыми позициями-домофон-телефон и кнопку подключения домофона к телефонной линии.

УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер заявки	Индекс МПК (7 редакция)	Номер заявки	Индекс МПК (7 редакция)	Номер заявки	Индекс МПК (7 редакция)	Номер заявки	Индекс МПК (7 редакция)
97/000907	B 60P 3/12	a2000 0062	C 22B 23/04	a2001 0008	A61K 31/245, 33/18,	a2001 0115	C 02F 1/40
98/001145	C 25D 3/26, 3/54, 3/10, H 01F 41/24, 41/14	a2000 0063	C 09K 3/00, E 21B 37/06		A 61P 11/06	a2001 0123	H 04M
98/001165	B 66C 23/66, B 25J 11/00	a2000 0168	C 07C 309/31 C 23F 11/16	a2001 0010	A 61B 17/00, A 61K 49/00	a2001 0125	A 61B 17/00, 17/122
99/001270	A 61K 1/135, 31/415	a2000 0208	B 01J 27/10, 27/122,27/132	a2001 0018	H 01L 21/00	a2002 0202	C 02F 1/40
99/001304	B 63B 21/50, E 21B 43/01	a2000 0213	B 01D 15/02, A 61B 17/00	a2001 0026	A 61K 35/78, A 61P 1/12		
99/001398	B 63B 21/50	a2000 0215	C 02F 1/46	a2001 0027	G 01N 33/574		
99/001414	E 21B 43/11	a2001 0001	C 10G 1/04	a2001 0040	G 02B 6/38		
99/001495	C 01B 19/00	a2001 0002	H 02G 15/00, 15/196,	a2001 0044	D 06F 55/00		
99/001518	E 21B 33/038, 43/013		H 01B 11/00, 11/02	a2001 0049	A 61B 17/00		
		a2001 0007	A 61P 17/02	a2001 0053	C 07C 4/22, 13/15		
				a2001 0076	A 61B 17/60		
				a2001 0114	B 01D 21/00		

СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

Индекс МПК (7 редакция)	Номер заявки	Индекс МПК (7 редакция)	Номер заявки	Индекс МПК (7 редакция)	Номер заявки	Индекс МПК (7 редакция)	Номер заявки
A 61B 17/00	a2001 0049	B 01D 15/02,	a2000 0213	C 02F 1/46	a2000 0215	E 21B 33/038,	99/001518
A 61B 17/00, 17/122	a2001 0125	A 61B 17/00	a2001 0114	C 07C 4/22, 13/15	a2001 0053	43/013	
A 61B 17/00, A 61K 49/00	a2001 0010	B 01D 21/00		C 07C 309/31		E 21B 43/11	99/001414
A 61B 17/60	a2001 0076	B 01J 27/10, 27/122,27/132	a2000 0208	C 23F 11/16	a2000 0168	G 01N 33/574	a2001 0027
A 61K 1/135, 31/415	99/001270	B 60P 3/12	97/000907	C 09K 3/00,		G 02B 6/38	a2001 0044
A61K 31/245, 33/18,		B 63B 21/50	99/001398	E 21B 37/06	a2000 0063	H 01L 21/00	a2001 0018
A 61P 11/06	a2001 0008	B 63B 21/50, E 21B 43/01	99/001304	C 10G 1/04	a2001 0001	H 02G 15/00, 15/196,	
A 61K 35/78,		B 66C 23/66,	98/001165	C 22B 23/04	a2000 0062	H 01B 11/00, 11/02	a2001 0002
A 61P 1/12	a2001 0026	B 25J 11/00	99/001495	C 25D 3/26, 3/54, 3/10,		H 04M	a2001 0123
A 61P 17/02	a2001 0007	C 01B 19/00	a2001 0115	H 01F 41/24, 41/14	98/001145		
		C 02F 1/40	a2002 0202	D 06F 55/00	a2001 0044		

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ

---

(21) № S2001 0004

(22) 03.05.2001

(51)⁸13-03

(71) Опаш Электрик Малземелери Эндуистри ве Тиджарет Ширкети (TR)

(72) Ахмет Обуз
Зафер Обуз

(73) Опаш Электрик Малземелери Эндуистри ве Тиджарет Ширкети (TR)

(54) Трёхпозиционный переключатель (в 2 вариантах).

(57) Трёхпозиционный переключатель характеризующийся:

- композиционным составом основных элементов: квадратной крышкой и переключающим элементом; отличающийся:

- выполнением переключающего элемента в виде узкого рычага с заостренным стрелкоподобным верхним концом синего цвета;

- смещением центральной оси переключающего элемента ниже центра крышки ;

- наличием на крышке позиций переключения синего цвета.

- наличием основания для установки переключающего рычага по центру крышки ;

- наличием на лицевой стороне крышки указателей позиций 1,2 и 3, вольто-амперных характеристик, стандарта и названия фирмы-изготовителя ;

1-й вариант характеризуется вышеперечисленными признаками;

2-ой вариант характеризуется :

- наличием выступающих бортов на крышке переключающего элемента с четырьмя окошками;

- наличием на крышке позиций переключения черного цвета ;

- выполнением переключающего элемента в виде узкого рычага с заостренным стрелкоподобным верхним концом красного цвета ;

- выполнением основания переключающего элемента круглым с бортами и тремя прорезями, красного цвета ;

- наличием окошка на основании у верхнего конца переключающего рычага;

- наличием на внутренней части основания переключающего элемента с правой и левой стороны названия фирмы - изготовителя;

ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ

(21) U 2001 0001

(22) 15.12.99

(51) A 01 M 1/02, 1/10, 1/20, 1/24,
23/08, 23/14, 23/16

(76) Рзаев Кямал Уснетдинович
(AZ)

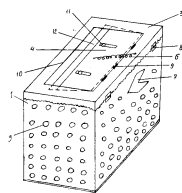
(54) Устройство для ловли.

бен в использовании, создаёт условия сбора и ловли животных в живом виде для изучения и использования в науке и в практике.

(57) Полезная модель относится к устройствам для отлова животных, может быть использована в сборе промышленных животных или сельскохозяйственных вредителей, тараканов, крыс, змей и для проведения эколого-фаунистических исследований, связанных со сбором представителей наземной фауны.

Сущность полезной модели заключается в том, что предложенное устройство для ловли состоит из полого сосуда, выполненного сверху открытым со скользкой внутренней и нескользкой наружной боковой поверхностями с нескользкой полоской по периметру горлышка на внутренней поверхности и с круглым или прямоугольным, или многоугольным основанием.

В другом варианте устройство дополнительно содержит съёмную крышку с возможностью крепления, которая крепится с помощью крючков или запирается на замок или шпингалет, или при наличии резьбы завинчивается.

Устройство также может быть выполнено в виде прямоугольного сосуда, содержащего одно- или двухстворчатую дверцу на крышке и/или аналогичные дверцы на боковых поверхностях, закрывающихся пружинами. Устройство может быть выполнено и в форме кабины лифта и дополнительно оснащено радио-, видеосвязью и сигнализирующим чёрным ящиком, а дверь выполнена с использованием фотоэлементов, фотореле. Предложенное устройство для ловли позволит значительно повысить эффективность отлова с увеличением спектра искомых животных и удо-

ИСПРАВЛЕНИЯ

Номер заявки на патент	Индекс (ВМТ)	Дата публикации №Бюллетеня	Ранее опубликованная запись	Исправленная запись
5-99001517	G 06 F 7/00, 15/16	01.10.2001 №3	блок передачи ответов, триггер, вычислительный блок, блок настройки, блок задержки, блок синхронизации и коммутатор.	блок передачи ответов, триггер, вычислительный блок, блок настройки, блок сравнения, блок задержки, блок синхронизации и коммутатор.
5-99001484	H 02 P 8/00, H 04 L 19/00	01.10.2001 №3	(21) N 99/001484 (22) 19.11.99 (51) H 02 P 8/00, H 04 L 19/00 (71) Бакинский Государственный Университет (AZ) (72) Мансуров Тофик Магомед оглы (73) Бакинский Государственный Университет (AZ) (54) Устройство управления шагового двигателя.	(21) N 99/001484 (22) 19.11.99 (51) H 02 P 8/00, H 04 L 19/00 (71) Азербайджанский Технический Университет (AZ) (72) Мансуров Тофик Магомед оглы (73) Азербайджанский Технический Университет (AZ) (54) Устройство управления шагового двигателя.